

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΣΟΥΗΔΙΑΣ**

Στοκχόλμη, Ιούνιος 2019

Συντάκτες :

Παντελής Γιαννούλης, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Μαρία Κουμουτσάκου, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Πίνακας Περιεχομένων	Σελίδα
1. Οικονομία Σουηδίας	1
1.1. Επισκόπηση	1
1.1.1. Δομή	4
1.1.2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη	4
1.1.3. Ενέργεια / Α.Π.Ε.	6
1.1.4. Εξωτερικό Εμπόριο	8
1.1.4.1 Εμπόριο Αγαθών	9
1.1.4.2. Εμπόριο Υπηρεσιών	14
1.1.5. Επενδύσεις	20
1.2. Οικονομικές προβλέψεις για το 2019	22
1.3. Οικονομικές Σχέσεις Σουηδίας	23
1.3.1. Σουηδία -Π.Ο.Ε.	23
1.3.2. Σουηδία -Ε.Ε.	24
1.3.3. Συμμετοχή σε Περιφερειακές Οικ.Ενώσεις	25
1.3.4. Συμμετοχή σε Διεθνή Φόρα	26
1.3.5. Αναπτυξιακή Βοήθεια	26
2. Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδας- Σουηδίας	27
2.1. Διμερές Εμπόριο	27
2.1.2. Στοιχεία Αγοράς – Καταναλωτικές Συνήθειες	31
2.2. Επενδύσεις	34
2.3. Τουρισμός	35
2.4. Απολογισμός Δράσεων Οικονομικής Διπλωματίας	36
2.5. Επισημάνσεις - Συμπεράσματα	37
3. Παράρτημα - Χρήσιμες Δ/νσεις	38

1 Οικονομία Σουηδίας

1.1 Επισκόπηση

Το Βασίλειο της Σουηδίας, με πληθυσμό περίπου 10,2 εκ. κατοίκων, αποτελεί την πολυπληθέστερη από τις σκανδιναβικές χώρες και την τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα της Ευρώπης. Επιτυγχάνει αξιοζήλευτο βιοτικό επίπεδο συνδυάζοντας τις δυνάμεις της ελεύθερης αγοράς, με ένα υψηλό επίπεδο κοινωνικών παροχών. Η Σουηδία χώρα μέλος της ΕΕ από το 1995, παραμένει εκτός ευρωζώνης, με νόμισμα τη Σουηδική Κορώνα, απολαμβάνει πλεόνασμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, διατηρεί ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα εθνικού χρέους μεταξύ των χωρών της ΕΕ, χαμηλά επίπεδα πληθωρισμού και υγιές τραπεζικό σύστημα.

Η ξυλεία, η υδροηλεκτρική ενέργεια, τα σιδηρομεταλλεύματα, τα μηχανήματα και τα οχήματα, αποτελούν τη βάση της βιομηχανίας αλλά και των εξαγωγών της χώρας. Παράλληλα στην εποχή της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης (αυτοματοποίηση, ρομποτική, ψηφιοποίηση) η Σουηδία αποτελεί πρωτοπόρο χώρα στις τεχνολογικές εξελίξεις, ιδίως στις εφαρμογές ψηφιακής καινοτομίας, στις πολιτικές ανακύκλωσης (σημειώνεται ότι από τα συνολικές διακινούμενες, συσκευασίες γυαλιού περίπου το 93% ανακυκλώνεται, από τις συσκευασίες πλαστικού περίπου το 47% ανακυκλώνεται και από τις συσκευασίες χαρτιού περίπου το 85% ανακυκλώνεται) και στην γενικότερη προστασία του περιβάλλοντος, με την Κυβέρνηση να προωθεί την πρωτοβουλία «Smart Industry», με σκοπό την οικοδόμηση των ικανοτήτων των σουηδικών επιχειρήσεων, ενόψει των επικείμενων εξελίξεων στην μεταποίηση και στην παραγωγή.

Ιδιαίτερα όσον αφορά σε βασικούς για την ανάπτυξη της οικονομίας δείκτες, σημειώνεται ότι η Σουηδία καταλαμβάνει :

- 1) την τρίτη θέση παγκόσμια και την δεύτερη μετά τις Κάτω Χώρες μεταξύ των χωρών ΕΕ, όσον αφορά στην **καινοτομία** (Global Innovation Index 2018)
- 2) την 9^η θέση μεταξύ 63 χωρών που εξετάζονται, όσον αφορά στην **ανταγωνιστικότητα** (IMD World Competitiveness Center Index 2018)
- 3) την 12^η θέση μεταξύ 190 χωρών που εξετάζονται, όσον αφορά στο **περιβάλλον/“ευκολία” δραστηριοποίησης επιχειρήσεων** στο έδαφός τους (Παγκόσμια Τράπεζα “Doing Business 2019- Training for reform”)
- 4) στον τομέα της **έρευνας και ανάπτυξης** και σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της αρμόδιας σουηδικής Αρχής, κατά το 2017, η συνολική χρηματοδότηση που κατευθύνθηκε στον τομέα έφθασε στα 155.5 δισ. SEK -περίπου 15,5 δισ. Ευρώ-, με το μεγαλύτερο ποσοστό της οποίας να κατευθύνεται/προέρχεται σε/από Επιχειρήσεις (περίπου το 69%) και στην εκπαίδευση (περίπου το 25%). Σημειώνεται περαιτέρω ότι οι δαπάνες για R & D ως ποσοστό του ΑΕΠ ανήλθαν στο 3,3% το 2018.

Σύμφωνα παράλληλα με την ετήσια έρευνα της εταιρείας GfK «Αγοραστική Δύναμη της Ευρώπης 2018», οι σουηδοί πολίτες βρίσκονται στην 9η θέση στον πανευρωπαϊκό κατάλογο 42 χωρών που περιλαμβάνονται στην έρευνα, με αγοραστική δύναμη περίπου στα 21.462 Ευρώ (ο αντίστοιχος Ευρωπαϊκός μέσος όρος βρίσκεται στα 14.292 Ευρώ).

Οικονομία-Ιστορική αναδρομή

Σταθερότητα μέσω μεταρρυθμίσεων

Όπως προαναφέρθηκε, το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Σουηδίας (ΑΕΠ) είναι από τα υψηλότερα στην ΕΕ, ενώ η χώρα διατηρεί ένα χαμηλό πληθωρισμό και διαθέτει ένα υγιές τραπεζικό σύστημα. Αλλά αυτό δεν συνέβαινε πάντοτε. Ιστορικά, η σουηδική οικονομία υπέφερε από χαμηλή ανάπτυξη και υψηλό πληθωρισμό και η σουηδική κορώνα υποτιμήθηκε επανειλημμένα. Η Σουηδία επλήγη επίσης από μια σοβαρή οικονομική κρίση στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Οι τράπεζες κατέστησαν ασταθείς –με αποτέλεσμα δύο εξ αυτών να κρατικοποιηθούν-, η ανεργία αυξήθηκε απότομα, όπως και οι δημόσιες δαπάνες και το δημόσιο χρέος.

Η πορεία προς τη σταθερότητα και την επιτυχία δεν ήταν εύκολη. Αλλά με την εφαρμογή εφευρετικών και θαρραλέων μεταρρυθμίσεων η Σουηδία έχει μεταμορφώσει την οικονομία της, προετοιμάζοντας το έδαφος για ισχυρή ανάπτυξη ενόψει της παγκόσμιας οικονομικής αβεβαιότητας.

Ισορροπημένος προϋπολογισμός

Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ο λόγος του εθνικού χρέους προς ΑΕΠ της Σουηδίας μειώθηκε από 80% το 1995 σε 41% το 2017, ενώ παράλληλα και οι κορυφαίοι χρηματοπιστωτικοί οίκοι, δίνουν στη Σουηδία μια βαθμολογία «AAA», η οποία είναι σπάνια, ακόμη και μεταξύ ανεπτυγμένων οικονομιών .

Από την κρίση της δεκαετίας του 1990, οι σουηδικές Κυβερνήσεις κατάφεραν να διατηρήσουν τον έλεγχο των δημόσιων δαπανών και συνέχισαν να το επιτυγχάνουν ακόμη και μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση 2007-2008. Πώς επιτεύχθηκε αυτό;

Η απάντηση έγκειται στο ότι η Σουηδία στήριξε την οικονομική της διακυβέρνηση σε μία σειρά καινοτόμων κανονισμών.

Πρώτον, το 1996 θεσπίστηκε ανώτατο όριο για τις δημόσιες δαπάνες (utgiftstak), ενώ το μέτρο συνοδεύτηκε από την προσθήκη του μέτρου «πλεονάσματος στόχου» (överskottsmålet) για τον κρατικό προϋπολογισμό -μέτρα που παραμένουν και σήμερα σε μεγάλο βαθμό άθικτα-. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές οι οποίες σημειώνεται ότι αντιμετωπίστηκαν με ευρεία υποστήριξη από όλο το πολιτικό φάσμα, συμβάλλουν στην αποφυγή της συσσώρευσης χρέους και διασφαλίζουν ότι το δημόσιο χρέος διατηρείται υπό έλεγχο.

Επιπλέον, το Σουηδικό Συμβούλιο Δημοσιονομικής Πολιτικής (Finanspolitiskådet) που ιδρύθηκε το 2007 και αποτελείται από μία επιτροπή εμπειρογνομόνων, ελέγχει τις πολιτικές αποφάσεις της κυβέρνησης σχετικά με τα δημόσια οικονομικά και διασφαλίζει ότι παραμένουν συνεπείς με τους στόχους της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας. Η αξιόπιστη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών από την Κυβέρνηση σημαίνει παράλληλα ότι η Σουηδία παραμένει μεταξύ των πλέον φορολογικά υπεύθυνων χωρών της Ευρώπης.

Ενώ άλλες ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις με μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα εφαρμόζουν μέτρα λιτότητας με την αύξηση των φόρων και τη μείωση των δημοσίων δαπανών, η Σουηδία έχει αποφύγει σε μεγάλο βαθμό αυτού του είδους τα μέτρα, παρά το γεγονός ότι παραμένει μια σχετικά υπερβολικά φορολογημένη οικονομία.

Δυναμική οικονομία

Η Σουηδία διαθέτει σήμερα μια ποικιλόμορφη και άκρως ανταγωνιστική οικονομία. Βασικό χαρακτηριστικό της, είναι η διαφάνεια και η φιλελεύθερη προσέγγιση του εμπορίου και της

επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η Σουηδία είναι παραδοσιακά εξαγωγικό κράτος και συνήθως διατηρεί εμπορικό πλεόνασμα, ήτοι η αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που εξάγει είναι μεγαλύτερη από την αξία των εισαγωγών.

Εκτός από τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας των αγαθών και της μεταποίησης, η ανάπτυξη στους τομείς των σύγχρονων υπηρεσιών, όπως η τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ), είναι επίσης ισχυρή. Η Σουηδία έχει δημιουργήσει μια σειρά start up εταιρειών αξίας άνω του 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων - συμπεριλαμβανομένων των προγραμματιστών διαδικτυακών παιχνιδιών King και Mojang, της εταιρείας fintech Klarna, την υπηρεσία ροής μουσικής Spotify και την πλατφόρμα τηλεοπτικών κλήσεων Skype-.

Η παρούσα οικονομική και κοινωνική ευημερία, βασίστηκε στα διδάγματα που αντλήθηκαν από τη χρηματοπιστωτική κρίση στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Οι Κυβερνήσεις συνέχισαν τις μεταρρυθμίσεις και η δημοσιονομική βιωσιμότητα έγινε θεσμοθετημένη. Οι σταθερές οικονομικές πολιτικές συνδυάζονται με την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία και μια ανοιχτή προσέγγιση του εμπορίου ώστε να καταστεί η Σουηδία πρότυπο οικονομικής επιτυχίας.

Σημάδια συρρίκνωσης το 2018

Μολαταύτα το 2018 τερματίστηκε ο ρυθμός ανόδου της πενταετούς της ανάπτυξης. Το ΑΕΠ μειώθηκε (κατά 0,2%) το τρίτο τρίμηνο σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο, γεγονός το οποίο δεν έχει συμβεί από το δεύτερο τρίμηνο του 2013. Οι κύριες αιτίες αυτής της εξέλιξης είναι η κάμψη τόσο της κατανάλωσης όσο και των επενδύσεων των νοικοκυριών και κυρίως η μείωση των επενδύσεων σε κατοικίες. Η κατανάλωση των νοικοκυριών μειώθηκε κατά 1,0% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ η δημόσια κατανάλωση παρέμεινε αμετάβλητη και οι εξαγωγές αυξήθηκαν ελαφρά κατά 0,3% (στην πραγματικότητα οι εξαγωγές της Σουηδίας επίσης αντιμετωπίζουν αρνητική τάση τα περισσότερα χρόνια από το 2010, παρά τη σημαντική εξασθένηση της σουηδικής κορόνας έναντι του δολαρίου και του ευρώ κατά την ίδια περίοδο).

Η επιβράδυνση της σουηδικής οικονομίας ήταν επίσης αποτέλεσμα των διεθνών εμπορικών εντάσεων, με κυριότερες από αυτές, την επιβολή δασμών εισαγωγής ύψους 25% από την αμερικανική Κυβέρνηση και στα αυτοκίνητα, φορτηγά και εξαρτήματα αυτοκινήτων που εισέρχονται στις Ηνωμένες Πολιτείες -καθώς είναι από τα κυρίως εξαγόμενα σουηδικά προϊόντα- και το ενδεχόμενο του hard Brexit, με αποτέλεσμα τον Δεκέμβριο του 2018, η Σουηδική Κεντρική τράπεζα - Riksbank - να διακόψει μία μακρά περίοδο σταθερής νομισματικής πολιτικής, όταν και ανέβασε το επιτόκιο για πρώτη φορά σε 7 χρόνια στο -0,25% έναντι επιτοκίου -0,50% το οποίο ίσχυε για περίπου μία 3ετία.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η σύνθεση του ΑΕΠ ανά τομέα προέλευσης για το 2017 εκτιμάται ως εξής : οι Υπηρεσίες αποτελούν το 65,4 % , η Βιομηχανία το 33% και η Γεωργία μόλις το 1,6 %. Παράλληλα και ως προς την απασχόληση, σημειώνεται ότι στον Τομέα των Υπηρεσιών απασχολείται το περίπου το 86% του πληθυσμού, στην Βιομηχανία το περίπου 12% και στη Γεωργία περίπου το 2% του πληθυσμού (Πηγή: CIA World Factbook).

Η Σουηδία όπως προαναφέρθηκε διαθέτει εξαιρετικά ισχυρό τομέα υπηρεσιών, ο οποίος συνεχίζει να αναπτύσσεται ταχύτατα και πρωτοπορεί διεθνώς σε πολλούς κλάδους που

σχετίζονται με υπηρεσίες Τεχνολογικών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, φαρμακευτικής και ιατρικής.

Την βάση της βιομηχανίας της, αποτελούν βιομηχανίες όπως είναι αυτές των : εξόρυξης, σιδήρου και χάλυβα, εξοπλισμός ακριβείας (έδρανα, ραδιοφωνικά και τηλεφωνικά μέρη), χαρτοπολτός και προϊόντα από χαρτί, ειδών σπιτιού και ηλεκτρικών συσκευών, δασοκομίας, μεταποιημένων τροφίμων, φαρμακευτικών προϊόντων, μηχανοκίνητων οχημάτων, οι οποίες και επιτυγχάνουν εξαιρετικά ισχυρές εξαγωγές. Ενδεικτικές εταιρείες, ανταγωνιστικές διεθνώς, αναφέρονται οι ισχυρές πολυεθνικές Volvo, Ericsson, ASEA/ABB, Astra Zeneca, Assa Abloy, Electrolux, Essity, H&M, Skanska, Vattenfall, SKF, Alfa Laval, AGA, Dyno Nobel, IKEA κ.λ.π.

Ως προς την Γεωργία, με το λιγότερο από 10% του συνόλου να αποτελεί καλλιεργήσιμη γη, τα κυριότερα παραγόμενα προϊόντα είναι : κριθάρι, σιτάρι, ζαχαρότευτλα, κρέας και γαλακτοκομικά καθώς και ο τομέας των ιχθυηρών.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Σουηδίας

	2014	2015	2016	2017	2018
Ονομαστικό ΑΕΠ (εκατ. Ευρώ)	433.140,1	449.194,7	463.147,5	475.224,2	467.011,9
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές εκατ. SEK	3.940.925	4.201.543	4.385.497	4.578.833	4.789.853
Μεταβολή (πραγματικού) ΑΕΠ	2,6%	4,5%	2,7%	2,1%	2,3%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	44.700	45.800	46.700	47.200	45.900
Ανεργία	7,9%	7,4%	6,9%	6,7%	6,3%
Πληθωρισμός (HICP)	0,2%	0,7%	1,1%	1,9%	2,0%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-1,6%	0,0%	1,0%	1,4%	0,9
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	45,5%	44,2%	42,4%	40,8%	38,8%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	4,5%	4,2%	3,8%	2,8%	2,0%
Συναλλαγματική ισοτιμία SEK ανά Ευρώ (μέση ετήσια)	9,09	9,35	9,46	9,63	10,25
Βασικό επιτόκιο (δανεισμού)	1,21%	0,49%	0,25%	0,25%	0,50%
Συναλλαγματικά διαθέσιμα (εκατ. δολάρια)			51.572	53.463	51.934

Πηγές: Eurostat , Riksbank (Βασ. Επιτόκιο, Συν. Διαθέσ.), EKT (ισοτιμία), Statistics Sweden (ΑΕΠ τρεχ. Τιμές SEK)

Η Σουηδία έπεσε στην 9^η θέση το 2018 σε σχέση με την 7^η θέση το 2017, με βάση το μέγεθος του ονομαστικού ΑΕΠ μεταξύ των Κ-Μ της ΕΕ. Επίσης κατατάσσεται 6^η με βάση το μέγεθος του κατά κεφαλήν ΑΕΠ (5^η το 2017). Οι εκτιμήσεις για την οικονομική ανάπτυξη

αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω, ενώ σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΕΕ η οικονομική ανάπτυξη αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2019 με μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,4%.

Το ποσοστό ανεργίας 6,3% για το 2018 είναι πλησίον του μέσου όρου 6,8% της ΕΕ (27). Πρόκληση συνεχίζει να παραμένει η ένταξη των μεταναστών στην αγορά εργασίας. Σημειώνεται ότι το ποσοστό ανεργίας των αλλοδαπών τον Φεβρουάριο του 2019 μειώθηκε από 21% σε 18,5% για τους άνδρες και από 20,8% σε 19,6% για τις γυναίκες.

Τα δημόσια οικονομικά της Σουηδίας είναι υγιή, καθώς η Γενική Κυβέρνηση καταγράφει για το 2018 πλεόνασμα της τάξεως του 0,9% ενώ το ποσοστό του χρέους προς το ΑΕΠ στο επίπεδο του 38,8% είναι επίσης από τα χαμηλότερα στη ΕΕ, όπου ο μέσος όρος κυμαίνεται περίπου στο 80%, ενώ παράλληλα η Σουηδία απολαμβάνει πλεόνασμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο αντιστοιχεί περίπου στο 2% του ΑΕΠ.

Ο πληθωρισμός κυμάνθηκε στο 2%, σύμφωνα με τον επιθυμητό στόχο της Riksbank, η οποία κρίνει ότι η ανάγκη για επεκτατική νομισματική πολιτική έχει ελαφρώς μειωθεί. Ως εκ τούτου, αποφάσισε να αυξήσει το επιτόκιο repo (επιτόκιο στο οποίο οι τράπεζες μπορούν να δανείζονται ή να καταθέτουν κεφάλαια στην Riksbank, για μια περίοδο επτά ημερών). Με επιτόκιο repo -0,25%, η νομισματική πολιτική εξακολουθεί να είναι επεκτατική και συνεπώς θα συνεχίσει να στηρίζει την οικονομική δραστηριότητα. Το βασικό επιτόκιο δανεισμού των τραπεζών ορίζεται από την Riksbank κατά 0,75 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο από το repo.

Κατά το 2018, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία της σουηδικής κορώνας έναντι του ευρώ διαμορφώθηκε σε 10,25 κορώνες ανά ευρώ (στοιχεία ΕΚΤ). Η σουηδική κορώνα δεν είναι συνδεδεμένη με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών και κυμαίνεται ελεύθερα έναντι όλων των νομισμάτων. Πάγια πολιτική της Riksbank είναι η διατήρηση μιας ανταγωνιστικής κορώνας, ώστε να υποστηρίζεται η εξωστρέφεια της σουηδικής οικονομίας. Ωστόσο, η σουηδική κορώνα αντιμετωπίζει κατά το τελευταίο έτος σημαντική υποτίμηση έναντι του ευρώ και του δολαρίου, στα επίπεδα της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009. Η πτώση της κορώνας αποδίδεται, από τους αναλυτές στην σύμπτωση εγχώριων και διεθνών παραγόντων, όπως π.χ. η αστάθεια και οι κίνδυνοι από την εγχώρια αγορά ακινήτων, το BREXIT, η επιβολή δασμών άνθρακα και χάλυβα από τις Η.Π.Α., η αμφίβολη κατάληξη των διαπραγματεύσεων μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, παράγοντες που επηρεάζουν ιδιαίτερα αρνητικά την Σουηδία, μία από τις πιο ανοικτές οικονομίες στο εμπόριο, καθώς και η διατήρηση της χαλαρής νομισματικής πολιτικής που ακολουθείται από την Κεντρική Τράπεζα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Riksbank, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα αποτελούνται κατά κύριο λόγο από τίτλους που εκδίδονται σε δολάρια ΗΠΑ και σε ευρώ. Ωστόσο, για να κατανείμει τους κινδύνους, η Riksbank διαθέτει ένα μικρό μέρος του συναλλαγματικού αποθέματος σε λίρες Αγγλίας (GBP), Αυστραλιανά δολάρια (AUD) και Καναδικά δολάρια (CAD). Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η αγοραία αξία του αποθεματικού σε ξένο νόμισμα ανήλθε σε 453,4 δις. SEK.

1.1.3 Ενέργεια/ ΑΠΕ

Οι σουηδικές ενεργειακές πολιτικές αποτελούν τμήμα των γενικότερων ενεργειακών πολιτικών της ΕΕ και αποσκοπούν στη συγκέντρωση οικολογικής βιωσιμότητας, στην ανταγωνιστικότητα και στην ασφάλεια του εφοδιασμού.

Κύριοι στόχοι -εντός των ευρωπαϊκών στόχων- μέχρι το 2020, είναι :

- η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά 20%
- η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης
- το ποσοστό των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πρέπει να φθάνει τουλάχιστον στο 20% της συνολικής χρήσης ενέργειας
- το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα των μεταφορών πρέπει να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 10%

Πέραν των ανωτέρω υπάρχουν και οι επιμέρους εθνικοί στόχοι :

- αναλογία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας να φθάνει τουλάχιστον στο 50% του συνόλου της κατανάλωσης ενέργειας μέχρι το 2020
- το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα των μεταφορών να είναι τουλάχιστον 10% έως το 2020
- η χρήση ενέργειας πρέπει να είναι 20% πιο αποτελεσματική σε σύγκριση με το 2008 έως το 2020
- οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου είναι 40% χαμηλότερες σε σύγκριση με το 1990 έως το 2020
- να υπάρξουν καθαρές μηδενικές εκπομπές σε σύγκριση με το 1990, έως το 2040, εκ των οποίων το 85% τουλάχιστον των μειώσεων να πρέπει να πραγματοποιείται στη Σουηδία
- 70% χαμηλότερες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από οικιακές εκπομπές μέχρι το 2030 σε σύγκριση με το 2010

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι στη Σουηδία ηλεκτροδοτείται το 100% του πληθυσμού, η ετήσια παραγωγή ενέργειας φθάνει στα 152.9 billion kWh (2016), ενώ η ετήσια κατανάλωση φθάνει στα 133.5 billion kWh (2016).

Όσον αφορά στη διάρθρωση προέλευσης της ηλεκτρικής ενέργειας, **41% προέρχεται από υδροηλεκτρικά εργοστάσια, 32% προέρχεται από τις ΑΠΕ, 22% προέρχεται από τους 3 πυρηνικούς Σταθμούς** (στο Forsmark, Oskarshamn και Ringhals οι οποίοι λειτουργούν με συνολικά 8 πυρηνικούς αντιδραστήρες κατασκευής από το 1975 έως το 1985) **και μόλις το 5% προέρχεται από ορυκτά καύσιμα.**

Σημειώνεται επίσης ότι στη Σουηδία λειτουργούν 3 εταιρείες παροχής ενέργεια οι : κρατική Vattenfall AB και οι ιδιωτικές E.ON Sweden AB και Fortum Oy (της οποίας η πλειοψηφία μετοχών ανήκει στη Φινλανδική Κυβέρνηση) .

ΑΠΕ

Το μερίδιο της ανανεώσιμης ενέργειας που χρησιμοποιείται στη Σουηδία συνεχίζει να αυξάνεται. Ήδη το 2012 η χώρα έφθασε στο στόχο της κυβέρνησης για το 2020 το 50%. **Για τον τομέα της ενέργειας, ο στόχος είναι το 100% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έως το 2040.**

Η Σουηδία διαθέτει πλούσια αποθέματα νερού και βιομάζας, τα οποία συμβάλλουν στο υψηλό μερίδιο της χώρας στην ανανεώσιμη ενέργεια. Η υδροηλεκτρική ενέργεια (νερό) και η βιοενέργεια είναι οι κορυφαίες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στη Σουηδία - υδροηλεκτρική ενέργεια κυρίως για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και βιοενέργεια για θέρμανση-.

Οι ενεργειακές πολιτικές της κυβέρνησης έχουν επίσης συμβάλει στην περαιτέρω χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας π.χ. όπως η πράσινη πιστοποίηση ηλεκτρικής ενέργειας (προκειμένου να πληροί τις προϋποθέσεις ως "πράσινης", η ηλεκτρική ενέργεια πρέπει να προέρχεται από αιολική, ηλιακή, γεωθερμική ενέργεια ή ενέργεια κύματος. βιοκαυσίμων ή μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών) και με αυτό τον τρόπο αφενός οι έμποροι λιανικής ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούνται να αγοράζουν ένα μέρος της «πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας» ως μέρος της κανονικής τους προσφοράς, ενώ παράλληλα οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας λαμβάνουν πιστοποίηση για την ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια την οποία παράγουν.

Περίπου το 11% της ηλεκτρικής ενέργειας προέρχεται από την αιολική ενέργεια. Επίσης, οι μονάδες συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού (CHP) αντιπροσωπεύουν το 9% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Σουηδία, οι οποίες τροφοδοτούνται κυρίως από τα βιοκαύσιμα.

Πηγές πράσινης ενέργειας

Αιολική ενέργεια

Η αιολική ενέργεια ήταν η ταχύτερα αναπτυσσόμενη πηγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε όλο τον κόσμο τα τελευταία χρόνια και αυτή η τάση καταγράφεται και στη Σουηδία. Μεταξύ 2000 και 2017, η σουηδική παραγωγή αυξήθηκε από 0,5 TWh σε 17,5 TWh, ενώ σήμερα λειτουργούν περίπου 3.600 ανεμογεννήτριες στη χώρα.

Βιοενέργεια

Η μεγαλύτερη πηγή βιοενέργειας στη Σουηδία αποτελούν τα δάση. Η βιοενέργεια χρησιμοποιείται κυρίως για θέρμανση - τόσο σε ιδιωτικές κατοικίες όσο και σε τηλεθέρμανση - καθώς και για την παραγωγή ηλεκτρισμού και για βιομηχανικές διεργασίες.

Ηλιακή ενέργεια

Η σουηδική αγορά ηλιακών κυττάρων, αν και είναι ακόμη περιορισμένη, έχει αρχίσει να αυξάνεται με τη βοήθεια κρατικών χρηματοδοτήσεων. Το 2016, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς ανήλθε στα 230 MW. Ο Σουηδικός Οργανισμός Ενέργειας επενδύει στην έρευνα για την ηλιακή ενέργεια, τις ηλιακές φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις (PV) και τα ηλιακά καύσιμα και προσφέρει επίσης επενδυτική στήριξη σε ιδιωτικούς, δημόσιους και εμπορικούς φορείς.

Ισχύς των θαλασσίων κυμάτων

Κατά τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία, η κυματική δύναμη μπορεί να αποτελέσει μία σημαντική τεχνολογική λύση στο μέλλον, αλλά εξακολουθεί να είναι πολύ λίγο ανεπτυγμένη, καθώς βρίσκεται στο στάδιο διερεύνησης, πως μπορεί να καταστεί εμπορικά βιώσιμη.

Αντλίες θερμότητας (heat pumps)

Μια αντλία θερμότητας χρησιμοποιεί ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μεταφέροντας τη θερμότητα από το έδαφος, το νερό της λίμνης ή τον αέρα. Ο αριθμός των αντλιών θερμότητας στη Σουηδία έχει αυξηθεί εντυπωσιακά από τη δεκαετία του 1990, γεγονός που συνέβαλε στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας για θέρμανση και ζεστό νερό στα κτίρια.

Αιθανόλη

Η έρευνα για την αιθανόλη ξεκίνησε τη δεκαετία του 1980 και η Σουηδία ήταν μεταξύ των παγκόσμιων ηγετών στον τομέα αυτό. Αλλά τα περιβαλλοντικά οφέλη σε σχέση με τη βενζίνη συζητήθηκαν πολύ, δεδομένου ότι γόνιμη γη χρησιμοποιείται για την παραγωγή αιθανόλης, η οποία παράγεται από ζαχαροκάλαμα, σπόρους, ζαχαρότευτλα ή κυτταρίνη.

Υδρογόνο

Η χρήση υδρογόνου είναι ένα άλλο πιθανό μέσο μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Μεταξύ πολλών άλλων χωρών, η Σουηδία εξετάζει τη δυνατότητα χρήσης υδρογόνου ως καυσίμου ή για ηλεκτρική ενέργεια ή θέρμανση.

1.1.4. Εξωτερικό εμπόριο

Κατά το 2018, οι εξαγωγές της Σουηδίας αυξήθηκαν κατά 10,5% και οι εισαγωγές κατά 12,4%, ενώ το εμπορικό της έλλειμμα τριπλασιάστηκε.

Το ισοζύγιο υπηρεσιών παραμένει πλεονασματικό, ωστόσο η αξία του κατά τα δυο τελευταία έτη βαίνει μειούμενη. Οι εξαγωγές και οι εισαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν ελάχιστα σε σύγκριση με το 2017.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Σουηδίας (εκ. SEK)

	2014	2015	2016	2017	2018	% μεταβολή 2017-2018
Εξαγωγές αγαθών	1.127.000	1.180.600	1.192.700	1.304.800	1.441.600	10,4%
Εισαγωγές αγαθών	1.111.000	1.166.800	1.207.400	1.315.500	1.478.200	12,3%
Εμπορικό ισοζύγιο	16.000	13.800	-14.700	-10.700	-36.600	
Εξαγωγές Υπηρεσιών	527.589	613.120	623.274	635.721	644.346	1,3%
Εισαγωγές Υπηρεσιών	474.576	520.019	528.909	598.345	618.322	3,3%
Ισοζύγιο Υπηρεσιών	53.012	93.101	94.366	37.376	26.024	-30,3%

Πηγή: Statistics Sweden

Πίνακας 3: Εξωτερικό εμπόριο Σουηδίας : Προσέγγιση σε εκ.ευρώ

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές Αγαθών	123.867	126.220	125.960	135.422	140.530
Εισαγωγές Αγαθών	122.108	124.745	127.512	136.532	144.098
Εμπορικό Ισοζύγιο	1.759	1.475	-1.552	-1.111	-3.568
Εξαγωγές Υπηρεσιών	57.986	65.550	65.823	65.980	62.812
Εισαγωγές Υπηρεσιών	52.160	55.596	55.857	62.101	60.275
Ισοζύγιο Υπηρεσιών	5.826	9.954	9.966	3.879	2.537

Πηγή : Statistics Sweden, για την προσέγγιση σε ευρώ χρησιμοποιήθηκε η μέση ετήσια συναλλαγματική ισοτιμία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (βλ. Πίνακα 1)

1.1.4.1. Εμπόριο αγαθών

Από τα στατιστικά στοιχεία των κυριότερων εμπορεύσιμων αγαθών, διαφαίνεται ότι η Σουηδία εμφανίζει το πρότυπο του ενδο-βιομηχανικού εμπορίου, καθώς οι κατηγορίες των κυριότερων εξαγόμενων προϊόντων συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με αυτές των εισαγόμενων προϊόντων.

Πίνακας 4: Εξαγωγές αγαθών Σουηδίας

	2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2017		2018		%20 17- 2018
		Αξία (σε χιλ. SEK)	% στο σύνολο	Αξία (σε χιλ. SEK)	% στο σύνολο	
84	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΜΕΡΗ ΑΥΤΩΝ	213.159.211	16,34%	235.581.185	16,34%	11%
87	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	185.614.259	14,23%	216.011.584	14,98%	16%
85	ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ & ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ Ή ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΗΧΟΥ, ΕΙΚΟΝΩΝ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	125.579.392	9,62%	129.345.037	8,97%	3%
27	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ & ΠΡΟΪΟΝΤΑ	84.462.668	6,47%	107.562.202	7,46%	27%
48	ΧΑΡΤΙ & ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ	73.756.558	5,65%	78.321.662	5,43%	6%
30	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	67.582.871	5,18%	75.569.817	5,24%	12%
72	ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	58.363.885	4,47%	63.670.249	4,42%	9%
39	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	47.058.562	3,61%	49.748.352	3,45%	6%
03	ΨΑΡΙΑ & ΜΑΛΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ,	34.557.009	2,65%	41.201.589	2,86%	19%
44	ΕΥΛΕΙΑ, ΕΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΥΛΟ	35.269.448	2,70%	37.411.713	2,60%	6%
90	ΟΡΓΑΝΑ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ,	34.158.711	2,62%	35.959.294	2,49%	5%
26	ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΑ, ΣΚΟΥΡΙΕΣ& ΤΕΦΡΕΣ	26.079.083	2,00%	27.170.707	1,88%	4%
94	ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ & ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ	23.568.487	1,81%	25.617.762	1,78%	9%
47	ΆΛΛΕΣ ΚΥΤΤΑΡΙΝΙΚΕΣ ΙΝΩΔΕΙΣ ΥΛΕΣ. ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑΡΤΟΝΙ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	19.394.053	1,49%	25.016.417	1,74%	29%
73	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ	22.497.988	1,72%	25.001.146	1,73%	11%

	ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Η΄ ΧΑΛΥΒΑ					
	ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 15 ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ	1.051.102.185	80,56%	1.173.188.716	81,38%	10%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.304.824.432		1.441.594.591		11%

Πηγή: Statistics Sweden

Από τον παραπάνω Πίνακα 4, είναι εμφανές ότι για το 2018 καταγράφεται αύξηση κατά 10% στα 15 κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα που συνθέτουν περίπου το 80% της αξίας των συνολικών εξαγωγών της Σουηδίας.

Επισημαίνεται επίσης ότι στις πέντε πρώτες κατηγορίες συγκεντρώνεται το 50% της συνολικής αξίας των εισαγωγών για το 2018, οι οποίες είναι κυρίως βιομηχανικά προϊόντα και ορυκτά καύσιμα. Την μεγαλύτερη αύξηση κατά 29% καταγράφει η κατηγορία «πολτοί από ξύλο» και ακολουθούν τα ορυκτά καύσιμα (αύξηση κατά 27%) και τα ψάρια και όστρακα (κατά 19%). Τα μερίδια των διαφόρων κατηγοριών αγαθών στο σύνολο των εξαγωγών παρέμεινα σχετικά σταθερά και τα 15 πρώτα εξαγόμενα προϊόντα για το 2018 είναι τα ίδια με το προηγούμενο έτος.

Στον παρακάτω Πίνακα 5, παρατηρείται επίσης ότι οι 20 πρώτες κατηγορίες προϊόντων συνθέτουν το 80% των συνολικών εισαγωγών. Η μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με το 2017 καταγράφεται για τα ορυκτά καύσιμα (33%), για την ξυλεία (28%), για τα τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα (20%), για διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών (19%) και για αλκοολούχα ποτά (14%). Τα μερίδια των διαφόρων κατηγοριών στο σύνολο των εισαγωγών παρέμειναν σχετικά σταθερά και τα 20 πρώτα εισαγόμενα προϊόντα για το 2018 είναι τα ίδια με το προηγούμενο έτος.

Πίνακας 5: Εισαγωγές αγαθών Σουηδίας

	2ψήφιος κωδικός συνδυασμένης ονοματολογίας	2017		2018		% 2017- 2018
		Αξία (σε χιλ. SEK)	% στο σύνολο	Αξία (σε χιλ. SEK)	% στο σύνολο	
84	ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ	176.148.084	13,39%	197.402.001	13,35%	12%
27	ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ & ΠΡΟΪΟΝΤΑ	132.680.756	10,08%	176.002.329	11,91%	33%
85	ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ & ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ	157.745.652	11,99%	174.898.239	11,83%	11%
87	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ, ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ, ΠΟΔΗΛΑΤΑ & ΑΛΛΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	165.571.227	12,58%	171.423.649	11,60%	4%
39	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΥΤΩΝ	49.132.614	3,73%	53.856.541	3,64%	10%
72	ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΣ, ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	41.509.265	3,16%	48.054.697	3,25%	16%
03	ΨΑΡΙΑ & ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ	39.455.995	3,00%	45.626.433	3,09%	16%

30	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	37.472.109	2,85%	40.695.146	2,75%	9%
73	ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ	32.094.310	2,44%	38.488.369	2,60%	20%
90	ΟΡΓΑΝΑ & ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	35.682.868	2,71%	38.043.701	2,57%	7%
94	ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ & ΠΑΡΟΜΟΙΑ. ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ	31.718.292	2,41%	33.388.020	2,26%	5%
44	ΕΥΛΕΙΑ, ΕΥΛΟΚΑΡΒΟΥΝΑ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΥΛΟ	17.281.549	1,31%	22.047.784	1,49%	28%
62	ΕΝΔΥΜΑΤΑ & ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ,	20.127.157	1,53%	21.422.821	1,45%	6%
29	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	18.925.419	1,44%	20.035.025	1,36%	6%
61	ΕΝΔΥΜΑΤΑ & ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΠΛΕΚΤΑ	18.461.301	1,40%	19.520.400	1,32%	6%
40	ΚΑΟΥΤΣΟΥΚ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ	16.948.996	1,29%	18.238.935	1,23%	8%
38	ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	14.534.528	1,10%	17.327.213	1,17%	19%
76	ΑΡΓΙΛΙΟ & ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΙΟ	15.244.624	1,16%	16.740.158	1,13%	10%
48	ΧΑΡΤΙ & ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ	14.930.595	1,13%	15.791.065	1,07%	6%
22	ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ	13.745.060	1,04%	15.643.603	1,06%	14%
	ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ 15 ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ	1.049.410.401	79,76%	1.184.646.129	80,14%	13%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.315.630.462		1.478.173.862		12%

Πηγή: Statistics Sweden

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Σουηδίας (2018) -(ΕΕ -28 σύνολο)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2017-2018
1	ΕΕ-28	856.724.041	59,43%	11,23%
2	Νορβηγία	151.630.081	10,52%	13,76%
3	ΗΠΑ	98.016.699	6,80%	8,94%
4	Κίνα	67.135.842	4,66%	14,75%
5	Ιαπωνία	22.163.678	1,54%	13,48%
6	Ρωσία	19.989.534	1,39%	6,69%
7	Αυστραλία	17.411.823	1,21%	15,57%
8	Ελβετία	15.060.106	1,04%	6,17%
9	Ν.Κορέα	14.353.751	1,00%	17,39%
10	Τουρκία	14.272.646	0,99%	1,58%

11	Ινδία	12.599.090	0,87%	10,21%
-----------	-------	------------	-------	--------

Πηγή: Statistics Sweden

Πίνακας 7: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Σουηδίας (2018) – (ΕΕ- 28 ξεχωριστά)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες) 2018	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2017- 2018
1	Γερμανία	156.871.232	10,88%	10,49%
2	Νορβηγία	151.630.081	10,52%	13,76%
3	Φινλανδία	100.787.000	6,99%	11,61%
4	Δανία	99.912.388	6,93%	11,62%
5	ΗΠΑ	98.016.699	6,80%	8,94%
6	Ολλανδία	84.663.858	5,87%	19,01%
7	Η.Β.	81.793.367	5,67%	0,95%
8	Κίνα	67.135.842	4,66%	14,75%
9	Γαλλία	62.079.754	4,31%	13,34%
10	Βέλγιο	58.113.034	4,03%	1,65%

Πηγή: Statistics Sweden

Από τον παραπάνω Πίνακα 6 είναι εμφανές ότι προς την ΕΕ-28, κατευθύνεται περίπου το 60% των εξαγωγών της Σουηδίας για το 2018, όπου και καταγράφεται άνοδος κατά 11%. Η Νορβηγία είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος προορισμός εξαγωγών της Σουηδίας και ακολουθούν οι ΗΠΑ, όπως ακριβώς και το προηγούμενο έτος. Η μεγαλύτερη αύξηση εξαγωγών καταγράφεται προς τη Ν.Κορέα κατά 17% και προς την Αυστραλία κατά 16%.

Μεταξύ των χωρών της ΕΕ, αυξήθηκαν σημαντικά οι εξαγωγές προς Ολλανδία κατά 19% και προς Νορβηγία και Γαλλία, κατά 13%. Οι εξαγωγές προς Ελλάδα μειώθηκαν κατά 6,5%. Η Ελλάδα δεν αποτελεί σημαντικό προορισμό για τα προϊόντα της Σουηδίας, καθώς καταλαμβάνει μόλις την 46^η θέση με μερίδιο 0,25% των συνολικών σουηδικών εξαγωγών.

Οι εισαγωγές της Σουηδίας από τις χώρες ΕΕ-28, από όπου προμηθεύτηκε το 70% των συνολικών εισαγωγών της για το 2018 αυξήθηκαν περίπου κατά 10,3%. Σημαντικότεροι προμηθευτές εκτός ΕΕ-28 είναι, όπως και το 2017, η Νορβηγία, η Κίνα, η Ρωσία και οι ΗΠΑ. Εξακολουθεί να είναι αξιοσημείωτη η αύξηση των εισαγωγών από την Νιγηρία κατά 77,7% (82% το 2017). Υπενθυμίζεται ότι η Σουηδία έχει επιδιώξει την ενδυνάμωση εμπορικών και οικονομικών σχέσεων με τη Νιγηρία, με επίσκεψη της Υπουργού Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Εμπορίου κα. Ann Linde κατά τον Οκτώβριο 2016. Περαιτέρω πολλές από τις ισχυρές πολυεθνικές της Σουηδίας είναι ήδη παρούσες στη Νιγηρία, όπως Ericsson, ABB, Atlas Copco, Tetra Pak, Gulf Agency Company, Flexenclosure, Oriflame και Sandvik.

Μείωση των εισαγωγών της Σουηδίας καταγράφεται από την Τουρκία κατά 8,7% και από την Ελβετία κατά 2%.

Πίνακας 8: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Σουηδίας (2018)/ ΕΕ-28 σύνολο)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Μεταβολή 2017-2018
1	ΕΕ-28	1.037.820.226	70,21%	10,30%
2	Νορβηγία	127.768.709	8,64%	19,51%
3	Κίνα	67.004.293	4,53%	12,33%
4	Ρωσία	46.917.899	3,17%	24,64%
5	ΉΠΑ	39.354.956	2,66%	25,01%
6	Νιγηρία	18.475.602	1,25%	77,70%
7	Τουρκία	11.477.445	0,78%	-8,72%
8	Ελβετία	10.092.015	0,68%	-1,91%
9	Βιετνάμ	9.989.548	0,68%	2,61%
10	Ν.Κορέα	9.447.453	0,64%	15,46%

Πηγή : Statistics Sweden

Σημαντικότεροι προμηθευτές της Σουηδίας για το 2018, εντός ΕΕ είναι, όπως και το 2017, οι Γερμανία, Ολλανδία, Δανία και Η.Β. Τη σημαντικότερη αύξηση στις εισαγωγές σημειώνουν η Ολλανδία (18,5%), η Πολωνία (16,15%) και η Φινλανδία (13,4%). Η Ελλάδα καταλαμβάνει την 48^η θέση μεταξύ των προμηθευτών της Σουηδίας με μερίδιο 0,11% επί των συνολικών εισαγωγών.

Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Σουηδίας (2018)/ ΕΕ-28 ξεχωριστά)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών (Σε Χιλ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2017-2018
1	Γερμανία	264.883.515	17,92%	7,05%
2	Ολλανδία	139.007.089	9,40%	18,54%
3	Νορβηγία	127.768.709	8,64%	19,51%
4	Δανία	104.496.922	7,07%	10,15%
5	Η.Β.	73.592.190	4,98%	8,64%
6	Φινλανδία	70.346.290	4,76%	13,37%
7	Κίνα	67.004.293	4,53%	12,33%
8	Βέλγιο	62.534.745	4,23%	-3,44%
9	Πολωνία	59.246.863	4,01%	16,15%
10	Γαλλία	54.887.655	3,71%	6,46%

Πηγή : Statistics Sweden

1.1.4.2. Εμπόριο υπηρεσιών

Από τον παρακάτω Πίνακα 10, όπου φαίνονται οι εξαγωγές υπηρεσιών της Σουηδίας, ανά τομέα, παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισπράξεων της Σουηδίας για το 2018 προέρχεται από επιχειρηματικές υπηρεσίες (24%), τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης (20,5%), ταξιδιωτικές (20%) και μεταφορών (14%). Την μεγαλύτερη αύξηση ως προς την αξία εισπράξεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατέγραψαν οι βιομηχανικές υπηρεσίες (20,47%) και οι λοιπές μεταφορικές υπηρεσίες (40%).

Αρκετές κατηγορίες υπηρεσιών κατέγραψαν μείωση στις εισπράξεις, με τις μεγαλύτερες μειώσεις να παρατηρούνται στις υπηρεσίες πληροφόρησης (-37%) και στις κατασκευές (-31,6%).

Οι συνολικές εισπράξεις της Σουηδίας κατέγραψαν οριακή αύξηση κατά 1,36%.

Παρατηρώντας τον Πίνακα 10 για τις πληρωμές της Σουηδίας στον υπόλοιπο κόσμο, βλέπουμε ότι καταγράφεται μικρή αύξηση στην αξία σε σύγκριση με το 2018 κατά 3,34%.

Πίνακας 10: Εισπράξεις Σουηδίας (εξαγωγές υπηρεσιών)

	2017		2018		Μεταβολή 2017-2018
	Αξία (σε εκ. Κορώνες)	% στο σύνολο	Αξία (σε εκ. Κορώνες)	% στο σύνολο	
1. Βιομηχανικές υπηρεσίες	8.875	1,40%	10.692	1,66%	20,47%
2. Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	3.562	0,56%	3.450	0,54%	-3,14%
3. Μεταφορικές υπηρεσίες	91.578	14,41%	90.446	14,04%	-1,24%
3.1 Θαλάσσιες μεταφορές	29.942	4,71%	27.653	4,29%	-7,64%
3.2 Αεροπορικές μεταφορές	28.533	4,49%	30.825	4,78%	8,03%
3.3 Σιδηροδρομικές μεταφορές	2.098	0,33%	1.925	0,30%	-8,25%
3.4 Οδικές μεταφορές	26.088	4,10%	24.405	3,79%	-6,45%
3.5 Ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ταχυμεταφορών	3.053	0,48%	3.037	0,47%	-0,52%
3.6 Άλλοι τρόποι μεταφοράς	1.864	0,29%	2.601	0,40%	39,54%
4. Ταξιδιωτικές υπηρεσίες	120.587	18,97%	130.190	20,20%	7,96%
5. Κατασκευές	7.274	1,14%	4.975	0,77%	-31,61%
6. Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	6.138	0,97%	5.904	0,92%	-3,81%
7. Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	31.950	5,03%	31.888	4,95%	-0,19%
7.1 Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	21.391	3,36%	23.854	3,70%	11,51%
7.2 FISIM (υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα)	10.559	1,66%	8.034	1,25%	-23,91%
8. Χρεώσεις για τη χρήση της πνευματικής ιδιοκτησίας	65.821	10,35%	64.225	9,97%	-2,42%
9. Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	122.516	19,27%	131.884	20,47%	7,65%
9.1 Τηλεπικοινωνιακές	15.201	2,39%	17.445	2,71%	14,76%

υπηρεσίες					
9.2 Υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών	104.269	16,40%	112.525	17,46%	7,92%
9.3 Υπηρεσίες πληροφόρησης	3.047	0,48%	1.913	0,30%	-37,22%
10. Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	162.310	25,53%	154.318	23,95%	-4,92%
10.1 Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης	41.502	6,53%	43.320	6,72%	4,38%
10.2 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών	35.004	5,51%	30.508	4,73%	-12,84%
10.2.1 Νομικές	3.040	0,48%	2.326	0,36%	-23,49%
10.2.2 Λογιστική και διοίκηση	5.020	0,79%	5.588	0,87%	11,31%
10.2.3 Διαχείριση και PR	26.945	4,24%	22.594	3,51%	-16,15%
10.3 Μάρκετινγκ	16.178	2,54%	15.107	2,34%	-6,62%
10.4 Τεχνικές, εμπορικές και άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	69.626	10,95%	65.383	10,15%	-6,09%
10.4.1 Αρχιτεκτονικές, μηχανικές και επιστημονικές υπηρεσίες	19.907	3,13%	16.523	2,56%	-17,00%
10.4.2 Γεωργία, μεταλλεία και περιβαλλοντικές υπηρεσίες	1.003	0,16%	1.134	0,18%	13,06%
10.4.3 Άλλες υπηρεσίες	48.716	7,66%	47.726	7,41%	-2,03%
11. Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	11.834	1,86%	12.844	1,99%	8,53%
12. Κρατικά αγαθά και υπηρεσίες	3.277	0,52%	3.528	0,55%	7,66%
ΣΥΝΟΛΟ	635.721		644.346		1,36%

Πηγή: Statistics Sweden

Όπως και στην περίπτωση των εξαγωγών υπηρεσιών, ομοίως και στις εισαγωγές υπηρεσιών το μεγαλύτερο μερίδιο καταλαμβάνουν οι λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες (31%), όπως αναλύονται στον παρακάτω Πίνακα 11. Εν συνεχεία μεγαλύτερο μερίδιο, καταλαμβάνουν οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες (25%), υπηρεσίες μεταφορών (16,6%) και τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης (10,93%). Τις μεγαλύτερες αυξήσεις ως προς την αξία πληρωμών σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατέγραψαν οι επιχειρηματικές υπηρεσίες σε γεωργία, μεταλλεία και περιβαλλοντικές υπηρεσίες (121%), οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες (32,6%) και οι νομικές υπηρεσίες (15%).

Μεγάλη μείωση στις εισαγωγές υπηρεσιών κατά το 2018 καταγράφηκε στις υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (-22%), υπηρεσίες πληροφόρησης (-10,45%) και επισκευής και συντήρησης (-9,65%).

Πίνακας 11: Πληρωμές Σουηδίας (εισαγωγές υπηρεσιών)

	2017		2018		Μεταβολή 2017-2018
	Αξία	% στο	Αξία	% στο	

	(σε εκ. Κορώνες)	σύνολο	(σε εκ. Κορώνες)	σύνολο	
1.Βιομηχανικές υπηρεσίες	6.881	1,15%	7.240	1,17%	5,22%
2. Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής	3.948	0,66%	3.567	0,58%	-9,65%
3. Μεταφορικές υπηρεσίες	94.206	15,74%	98.924	16,00%	5,01%
3.1 Θαλάσσιες μεταφορές	22.787	3,81%	23.229	3,76%	1,94%
3.2 Αεροπορικές μεταφορές	27.384	4,58%	26.729	4,32%	-2,39%
3.3 Σιδηροδρομικές μεταφορές	3.281	0,55%	3.121	0,50%	-4,88%
3.4 Οδικές μεταφορές	36.914	6,17%	41.944	6,78%	13,63%
3.5 Ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ταχυμεταφορών	2.182	0,36%	2.232	0,36%	2,29%
3.6 Άλλους τρόπους μεταφοράς	1.658	0,28%	1.668	0,27%	0,60%
4. Ταξιδιωτικές υπηρεσίες	145.184	24,26%	156.797	25,36%	8,00%
5. Κατασκευές	15.246	2,55%	16.137	2,61%	5,84%
6. Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	5.413	0,90%	5.573	0,90%	2,96%
7. Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	19.639	3,28%	19.835	3,21%	1,00%
7.1 Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	16.427	2,75%	17.336	2,80%	5,53%
7.2 FISIM (υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα)	3.212	0,54%	2.499	0,40%	-22,20%
8. Χρεώσεις για τη χρήση της πνευματικής ιδιοκτησίας	43.669	7,30%	42.153	6,82%	-3,47%
9. Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	65.667	10,97%	67.580	10,93%	2,91%
9.1 Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες	11.845	1,98%	15.715	2,54%	32,67%
9.2 Υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών	49.218	8,23%	47.742	7,72%	-3,00%
9.3 Υπηρεσίες πληροφόρησης	4.604	0,77%	4.123	0,67%	-10,45%
10. Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	190.470	31,83%	192.661	31,16%	1,15%
10.1 Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης	49.303	8,24%	48.926	7,91%	-0,76%
10.2 Υπηρεσίες παροχής συμβουλών στον τομέα της επαγγελματικής διαχείρισης	42.643	7,13%	45.540	7,37%	6,79%

και της διαχείρισης					
10.2.1 Νομικές	2.391	0,40%	2.751	0,44%	15,06%
10.2.2 Λογιστική και διοίκηση	4.245	0,71%	4.556	0,74%	7,33%
10.2.3 Διοίκηση και PR	36.007	6,02%	38.233	6,18%	6,18%
10.3 Μάρκετινγκ	27.651	4,62%	26.707	4,32%	-3,41%
10.4 Τεχνικές, εμπορικές και άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	70.871	11,84%	71.489	11,56%	0,87%
10.4.1 Αρχιτεκτονικές, μηχανικές και επιστημονικές υπηρεσίες	8.903	1,49%	8.977	1,45%	0,83%
10.4.2 Γεωργία, μεταλλεία και περιβαλλοντικές υπηρεσίες	848	0,14%	1.875	0,30%	121,11%
10.4.3 Άλλες υπηρεσίες	61.120	10,21%	60.636	9,81%	-0,79%
11. Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	6.228	1,04%	6.034	0,98%	-0,79%
12. Κρατικά αγαθά και υπηρεσίες	1.794	0,30%	1.821	0,29%	-3,11%
ΣΥΝΟΛΟ	598.345		618.322		3,34%

Το ισοζύγιο υπηρεσιών παραμένει πλεονασματικό, κατά 26 δις. κορώνες αν και μειωμένο κατά 30% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Γενικά η Σουηδία κατά το 2018 ήταν έντονα πλεονασματική στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπολογιστών κατά 64,7 δις. SEK, στις εισπράξεις χρέωσης για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας κατά 22 δις. SEK, καθώς και στις εισπράξεις για χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά 12 δις. SEK. Από την άλλη μεριά, η θέση της Σουηδίας ως καθαρού εισαγωγέα υπηρεσιών ήταν έντονα ελλειμματική για λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες (ιδίως υπηρεσίες μάρκετινγκ, συμβουλευτικές, διοίκησης και δημοσίων σχέσεων) κατά 38,3 δις. SEK, για ταξιδιωτικές υπηρεσίες κατά 24,6 δις. SEK, για οδικές μεταφορές κατά 17,5 δις. SEK και για κατασκευαστικές υπηρεσίες κατά 11,1 δις. SEK.

Πίνακας 12: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Σουηδίας (2018)- ΕΕ -28 σύνολο

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (εκατ. SEK)	% στο σύνολο	Μεταβολή 2017-2018
1	ΕΕ-28	338.067	52,47%	2,70%
2	Νορβηγία	91.357	14,18%	1,45%
3	Η.Π.Α.	63.662	9,88%	1,44%
4	Ελβετία	36.573	5,68%	4,55%
5	Κίνα	15.924	2,47%	-5,92%
6	Ρωσία	6.772	1,05%	-5,02%
7	Ιαπωνία	5.986	0,93%	1,41%
8	Καναδάς	5.562	0,86%	1,51%

9	N.Κορέα	5.216	0,81%	3,29%
10	Ινδία	3.978	0,62%	23,69%

Πηγή: Statistics Sweden

Συνολικά οι πωλήσεις υπηρεσιών της Σουηδίας για το 2018 ανήλθαν κατά 2,7% εντός ΕΕ-28, ενώ μειώθηκαν οριακά (-0,09%) προς τις χώρες εκτός ΕΕ-28.

Το 52,5% των εξαγωγών υπηρεσιών της Σουηδίας για το 2018 κατευθύνθηκε εντός χωρών ΕΕ-28. Οι πέντε σημαντικότεροι αγοραστές εντός ΕΕ-28 ήταν το Η.Β., η Φινλανδία, η Γερμανία η Δανία, η Ελβετία και η Ολλανδία, όπως και το 2017.

Πίνακας 13: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Σουηδίας (2018)- (ΕΕ -28 χωριστά)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών (εκατ. SEK)	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Νορβηγία	91.357	14,18%	1,45%
2	Η.Β.	68.221	10,59%	22,89%
3	Η.Π.Α.	63.662	9,88%	1,44%
4	Φινλανδία	47.101	7,31%	0,63%
5	Γερμανία	45.772	7,10%	11,99%
6	Δανία	43.572	6,76%	-2,29%
7	Ελβετία	36.573	5,68%	4,55%
8	Ολλανδία	22.999	3,57%	0,54%
9	Γαλλία	19.989	3,10%	-22,93%
10	Κίνα	15.924	2,47%	-5,92%

Πηγή : Statistics Sweden

Η σημαντικότερη χώρα αγοραστής υπηρεσιών της Σουηδίας είναι η Νορβηγία με μερίδιο περίπου 14% επί του συνόλου των σουηδικών εισπράξεων για το 2018. Επίσης σημαντικές είναι οι αγορές υπηρεσιών από Βόρεια Αμερική (Η.Π.Α., Καναδάς) και από Ασία (Κίνα, Ιαπωνία, Κορέα, Ινδία). Η μεγαλύτερη αύξηση για το 2018 σημειώθηκε στις πωλήσεις υπηρεσιών της Σουηδίας προς την Ινδία κατά 24%, ενώ η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στις πωλήσεις υπηρεσιών της Σουηδίας προς την Γαλλία κατά 23%.

Πίνακας 14: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Σουηδίας 2017 (ΕΕ-28 σύνολο)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	ΕΕ-28	411.647	66,57%	3,95%
2	Η.Π.Α.	74.218	12,00%	-6,68%
3	Νορβηγία	40.724	6,59%	1,84%
4	Ελβετία	12.925	2,09%	1,73%
5	Κίνα	12.184	1,97%	32,38%
6	Ινδία	9.668	1,56%	27,14%

7	Χονγκ-Κονγκ	8.952	1,45%	-12,06%
8	Καναδάς	7.224	1,17%	20,02%
9	Ταϊλάνδη	5.324	0,86%	14,08%
10	Ιαπωνία	3.649	0,59%	10,31%

Πηγή: Statistics Sweden

Συνολικά οι αγορές υπηρεσιών της Σουηδίας από ΕΕ-28 αυξήθηκαν οριακά κατά 4% και εκτός ΕΕ-28 κατά 2%. Οι μεγαλύτεροι προμηθευτές υπηρεσιών παραμένουν όπως και το 2017 οι Η.Π.Α., η Νορβηγία, η Ελβετία κ.τ.λ. , όπως φαίνεται στον Πίνακα 14. Από τις χώρες ΕΕ-28 οι σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών παραμένουν , όπως και το προηγούμενο έτος το Η.Β., η Γερμανία, η Δανία, η Νορβηγία, η Φινλανδία κ.λ.π. όπως φαίνεται στον Πίνακα 15.

Πίνακας 15: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Σουηδίας 2018 (ΕΕ-28 χωριστά)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών (εκατ. SEK)	% στο σύνολο	Μεταβολή 2017-2018
1	Η.Π.Α.	74.218	12,00%	-6,68%
2	Η.Β.	73.922	11,96%	8,17%
3	Γερμανία	55.631	9,00%	4,46%
4	Δανία	50.734	8,21%	3,13%
5	Νορβηγία	40.724	6,59%	1,84%
6	Φινλανδία	34.438	5,57%	9,41%
7	Ολλανδία	27.120	4,39%	-2,98%
8	Ιρλανδία	25.982	4,20%	7,89%
9	Γαλλία	23.104	3,74%	-4,79%
10	Ισπανία	17.527	2,83%	10,51%

Πηγή: Statistics Sweden

Για το 2018, η μεγαλύτερη αύξηση στις εισαγωγές υπηρεσιών της Σουηδίας σημειώθηκε από την Ισπανία (10,5%) καθώς και από την Φινλανδία (9,4%), ενώ η μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στις εισαγωγές από Χονγκ-Κόνγκ (-12%) και από Η.Π.Α. (7%).

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με την θέση της Ελλάδας ως αγοραστή ή προμηθευτή υπηρεσιών της Σουηδίας. Στα στατιστικά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, καταγράφεται ότι η χώρα μας έλαβε εισπράξεις ύψους 278, 6 εκατ. ευρώ το 2018 από την Σουηδία για ταξιδιωτικές υπηρεσίες, που είναι αυξημένες κατά 2,5% σε σχέση με το 2017.

1.1.5. Επενδύσεις

Από το 1995 που η Σουηδία εισήλθε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η σουηδική κυβέρνηση έχει θέσει σε εφαρμογή συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του νομικού περιβάλλοντος δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων. Αυτό επέτρεψε στη χώρα να προσελκύσει ξένους επενδυτές και να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της. Η Σουηδία κατατάσσεται στην πρώτη θέση από τον ΟΟΣΑ όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες, ιδίως για τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Η σταδιακή ελευθέρωση διαφόρων βασικών τομέων

(χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τηλεπικοινωνίες, μεταφορές, ηλεκτρική ενέργεια κ.λπ.) δημιούργησε επίσης νέες επενδυτικές ευκαιρίες.

Παράλληλα σημειώνεται ότι σύμφωνα με έρευνα της Nordea Bank και όσον αφορά στο επενδυτικό περιβάλλον στη Σουηδία, αναφέρονται ως δυνατά ή αδύνατα σημεία τα παρακάτω ,

Δυνατά Σημεία-Πλεονεκτήματα για ΑΞΕ στη Σουηδία:

- Η πολιτική και οικονομική κατάσταση είναι πολύ ευνοϊκή και δημιουργεί ένα ποιοτικό επιχειρηματικό περιβάλλον.
- Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η Σουηδία είναι η 10η χώρα όσον αφορά την ευκολία επιχειρηματικής δραστηριότητας (Doing Business 2018).
- Οι φόροι εταιρειών είναι από τους χαμηλότερους στην Ευρώπη: Η χώρα εφαρμόζει απαλλαγή συμμετοχής, εγκρίνει μια συνολική έκπτωση φόρου για τόκους και δεν έχει αυστηρούς κανόνες κεφαλαιοποίησης.
- Η οικονομία είναι ανοιχτή, διαφοροποιημένη (εξειδικευμένη σε τομείς υψηλού δυναμικού, όπως προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και βιώσιμη οικονομία) και εξαιρετικά ανταγωνιστική.
- Τα δημογραφικά στοιχεία γίνονται ολοένα και πιο δυναμικά και τροφοδοτούν ένα εργατικό δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης προσαρμοσμένο στις εξαγωγές.
- Το δικαστικό σύστημα είναι ισορροπημένο και επιτρέπει ασφαλείς, διαφανείς και αξιόπιστες αποφάσεις.
- Η ποιότητα των υπηρεσιών διαχείρισης και παροχής συμβουλών είναι πολύ υψηλή και οι επιχειρηματικές διαδικασίες είναι απλές.
- Το δυναμικό της εγχώριας αγοράς συχνά υποτιμάται, καθώς οι σουηδοί καταναλωτές έχουν ένα από τα υψηλότερα επίπεδα αγοραστικής δύναμης στην Ευρώπη (περίπου 53.000 US \$ κατά κεφαλήν το 2018) και μια αυξανόμενη τάση κατανάλωσης.

Αδύνατα Σημεία-Μειονεκτήματα για ΑΞΕ :

- Υψηλό κόστος εργασίας (σημειώνεται ότι ο μ.ετήσιος μισθός και σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, ανέρχεται στα περίπου 42.400 US \$ -περίπου 3.500 US \$/μηνιαίως)
- Ισχυρή εργατική νομοθεσία που δίνει προτεραιότητα στην προστασία των εργαζομένων
- Υψηλό χρέος νοικοκυριών
- Τάσεις στην αγορά κατοικιών

Η αξία των άμεσων επενδύσεων της Σουηδίας στο εξωτερικό ανήλθε σε 3.192 δισεκατομμύρια SEK το 2017, σημειώνοντας μείωση κατά 55 δις. SEK σε σχέση με πέρυσι.

Οι σουηδικές επενδύσεις κατευθύνθηκαν προς Η.Π.Α., Ολλανδία, Νορβηγία, Φινλανδία, και Δανία. Στη Φινλανδία ωστόσο τα αποθέματα ΑΞΕ παρουσίασαν την μεγαλύτερη μείωση κατά 131 δις. SEK, μετά το Βέλγιο όπου η μείωση έφτασε τα 170 δις SEK. Προς την Ολλανδία καταγράφηκε η μεγαλύτερη αύξηση των σουηδικών ΑΞΕ κατά 89 δις. SEK. Όπως και τα προηγούμενα έτη, τα μεγαλύτερα περιουσιακά στοιχεία στο εξωτερικό ανήκουν σε σουηδικές

εταιρείες που ασχολούνται με τη χρηματοδότηση και την ασφάλιση, καθώς και στις εταιρείες παραγωγής μεταλλικών και μηχανολογικών προϊόντων.

Οι σουηδικές ΑΞΕ προς την Ελλάδα ανήλθαν σε 1 δις SEK το 2017, ωστόσο παρουσίασαν πτώση κατά 1 δις SEK σε σχέση με το 2016.

Από τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία άμεσων επενδύσεων στο εξωτερικό, τα 118 δισεκατομμύρια SEK ελέγχονταν από σουηδικούς φορείς ειδικού σκοπού (Special Purpose Entities -SPEs)¹.

Πίνακας 16: Επενδύσεις από και προς τη Σουηδία (assets σε δις. SEK)

	2014	2015	2016	2017
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	2.504	2.660	2.810	2.909
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	3.120	3.032	3.247	3.192

Πηγή: Statistics Sweden

Τα στοιχεία των ξένων άμεσων επενδύσεων στη Σουηδία αυξήθηκαν κατά 99 δις. SEK σε 2.909 δις. SEK το 2017. Η Ολλανδία εξακολουθεί να είναι ο μεγαλύτερος κάτοχος ξένων άμεσων επενδύσεων στη Σουηδία, ακολουθούμενη από το Λουξεμβούργο και το Η.Β. Τα μεγαλύτερα ξένα περιουσιακά στοιχεία στη Σουηδία ανήκουν στους τομείς των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων, της παραγωγής πετρελαιοειδών, χημικών, φαρμακευτικών προϊόντων και προϊόντων καουτσούκ και πλαστικών. Από τις συνολικές άμεσες επενδύσεις στη Σουηδία, 240 δις. SEK περιλαμβάνουν επενδύσεις σε σουηδικές SPE.

1.2. Οικονομικές προβλέψεις 2019

Σύμφωνα με το Σουηδικό Εθνικό Ινστιτούτο Οικονομικής Έρευνας (Konjunktur Institutet-KI) η σουηδική οικονομία έχει εισέλθει σε φάση επιβράδυνσης και το ΑΕΠ θα αυξηθεί φέτος κατά 1,5%. Οι επιχειρηματικές επενδύσεις εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν μικρή μείωση. Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι καταναλωτές έχουν γίνει λιγότερο αισιόδοξοι, σύμφωνα με την Έρευνα Οικονομικής Τάσης. Ωστόσο, η αξιοποίηση των πόρων στην αγορά εργασίας αναμένεται παραμείνει υψηλή. Η αύξηση των μισθών θα είναι μέτρια και ο πληθωρισμός θα είναι κάτω από το 2% φέτος.

Η έντονη υποτίμηση της κορόνας αύξησε τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των σουηδικών εξαγωγών και τα κέρδη από την παραγωγή είναι ισχυρά. Από την άλλη πλευρά, η ζήτηση για σουηδικές εξαγωγές αυξάνεται σχετικά αργά. Η υψηλή χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας και η έλλειψη εργατικού δυναμικού με τις απαιτούμενες δεξιότητες αναμένεται επίσης να συγκρατήσουν την ανάπτυξη των εξαγωγών.

Οι επενδύσεις σε κατοικίες μειώθηκαν πέρυσι μετά την προηγούμενη απότομη πτώση των τιμών των κατοικιών. Οι τιμές φαίνεται να έχουν σταθεροποιηθεί, αλλά οι επενδύσεις σε κατοικίες εκτιμάται ότι θα μειωθούν πάλι φέτος πριν σταθεροποιηθούν το επόμενο έτος.

¹ Οι SPE είναι επιχειρήσεις που ελέγχονται αποκλειστικά από το εξωτερικό και, πέρα από την κατοχή περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, έχουν περιορισμένες δραστηριότητες στη Σουηδία. Η ξεχωριστή αναφορά των στοιχείων SPE αποδίδει μια πιο ουσιαστική μέτρηση των εισερχόμενων και εξερχόμενων άμεσων επενδύσεων μιας χώρας, καθιστώντας δυνατή την εξαίρεση των κεφαλαίων που διέρχονται μόνο από την χώρα, στην πορεία τους προς άλλους προορισμούς.

Η απασχόληση αυξήθηκε ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Αν και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης θα επιβραδυνθεί, η χρησιμοποίηση των πόρων στην αγορά εργασίας θα είναι ακόμη υψηλότερη από την κανονική.

Η Κεντρική Τράπεζα –Riksbank- αναμένεται να αυξήσει το επιτόκιο των συμφωνιών επαναγοράς στο τέλος του τρέχοντος έτους, αλλά δεν διαφαίνεται ότι θα το επαναλάβει μέχρι το 2021.

Ο κυβερνητικός καθαρός δανεισμός αναμένεται να είναι χαμηλός φέτος. Εάν η εικόνα της επιβράδυνσης παραμείνει, ίσως χρειαστεί να ενισχυθεί ο καθαρός δανεισμός για να επιτευχθεί το απαιτούμενο πλεόνασμα που πρέπει να επιτευχθεί.

Όλες οι ανωτέρω προβλέψεις του ΚΙ προϋποθέτουν ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα εγκαταλείψει την ΕΕ χωρίς συμφωνία).

Η Κεντρική Τράπεζα θεωρεί ότι ο μεγαλύτερος κίνδυνος στην οικονομία προέρχεται από την χρέωση των νοικοκυριών. Περαιτέρω υφίστανται οι διεθνείς κίνδυνοι, όπως η συνεχιζόμενη εμπορική σύγκρουση μεταξύ Η.Π.Α. και Κίνας, τα διαρθρωτικά προβλήματα στον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα, τα δημοσιονομικά προβλήματα σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες και το Brexit,”

Η ύφεση στη σουηδική οικονομία θα μετριαστεί, σύμφωνα με εκτιμήσεις των αναλυτών της Bloomberg, από την μεγάλη άνοδο των σουηδικών εξαγωγών.

Πίνακας 17: Προβλέψεις οικονομικών μεγεθών (ετήσιες μεταβολές)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ΑΕΠ, τρέχουσες τιμές	2.3	1.5	1.6	1.5	1.6	1.6
ΑΕΠ, κατά κεφαλήν	1.2	0.5	0.7	0.5	0.6	0.8
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	3.4	4.0	3.9	3.9	3.9	3.8
Απασχόληση	1.8	1.1	0.5	0.5	0.5	0.7
Ποσοστό ανεργίας	6.3	6.3	6.4	6.5	6.7	6.8
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	2.0	1.8	1.9	2.2	2.4	2.3
Repo Rate	-0.50	-0.25	0.00	0.50	0.75	1.25
Καθαρός Κυβερνητικός Δανεισμός ως ποσοστό του ΑΕΠ	0.7	0.2	0.3	0.4	0.2	0.3

Πηγή : Εθνικό Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών, Konjunktur Institutet

1.3. Οικονομικές σχέσεις Σουηδίας

1.3.1. Σουηδία - ΠΟΕ

Η Σουηδία είναι μέλος του ΠΟΕ από την 1η Ιανουαρίου 1995. Μέσω της τελωνειακής ένωσης της ΕΕ και της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, η εμπορική πολιτική σήμερα έχει γίνει κοινή για όλες τις χώρες της ΕΕ, ως εκ τούτου όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πράξη, εκπροσωπούνται από την ΕΕ στον ΠΟΕ. Η Σουηδία συμμετέχει ενεργά και επιδιώκει να επηρεάζει τις θέσεις της ΕΕ στον ΠΟΕ μέσω εσωτερικών διαβουλεύσεων, τόσο στις Βρυξέλλες (ειδικά στην Επιτροπή εμπορικής πολιτικής) όσο και στη Γενεύη. Με αυτόν τον τρόπο προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι οι δράσεις της ΕΕ συμπίπτουν με τα σουηδικά συμφέροντα.

Ως μικρή και ανταγωνιστική οικονομία, που εξαρτάται από τις εξαγωγές της, η Σουηδία τάσσεται παραδοσιακά υπέρ της υπέρ του ελεύθερου και χωρίς περιορισμούς εμπορίου και υποστηρίζει εν γένει τις συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών που συνάπτει η ΕΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου.

1.3.2. Σουηδία - Ευρωπαϊκή Ένωση

Με την ένταξή της στην ΕΕ από 1η Ιανουαρίου 1995, η Σουηδία μετέχει πλήρως στην τελωνειακή ένωση και στις ευρωπαϊκές διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τις διάφορες κοινές πολιτικές της ΕΕ. Η Σουηδία αποτελεί μέλος της Schengen από 25 Μαρτίου 2001.

Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο η Σουηδία εκπροσωπείται από 20 αντιπροσώπους. Η επίτροπος που όρισε η Σουηδία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η Cecilia Malmström στην οποία ανατέθηκε το χαρτοφυλάκιο του Εμπορίου. Η Σουηδία έχει 12 εκπροσώπους στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και 12 εκπροσώπους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών.

Η Σουηδία εξακολουθεί να παραμένει εκτός της ευρωζώνης, με τα αίτια να οφείλονται κυρίως στην ανησυχία της ότι η ένταξη στην Οικονομική & Νομισματική Ένωση θα μείωνε την κυριαρχία της χώρας στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Τάσσεται εμφανώς υπέρ ενός περιορισμένου προϋπολογισμού για την ΕΕ και επιδιώκει την σημαντική μείωση των αγροτικών ενισχύσεων.

Ως προς τις οικονομικές σχέσεις της Σουηδίας με την ΕΕ το 2017, οι συνολικές δαπάνες της ΕΕ στη Σουηδία είναι 1.504 δισ. Ευρώ (0,31% ως ποσοστό του σουηδικού ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος, το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι 2,88 %). Η συνολική συνεισφορά της Σουηδίας στον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2017 είναι 2.629 δις ευρώ (3,313 δισ. ευρώ το 2016). Τα ποσά που συνεισφέρει η Σουηδία στον προϋπολογισμό της ΕΕ συμβάλλουν στη χρηματοδότηση προγραμμάτων και έργων σε όλες τις χώρες της ΕΕ π.χ. οδοποιία, επιδότηση ερευνών και προστασία του περιβάλλοντος.

Η Σουηδία είναι συγχρόνως ωφελούμενη από το επενδυτικό σχέδιο Juncker για την Ευρώπη. Η συνολική χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (EFSI) στη Σουηδία ανέρχεται σε 3,1 δισεκατομμύρια ευρώ και προβλέπεται να προκαλέσει πρόσθετες επενδύσεις ύψους 12,8 δισεκατομμυρίων ευρώ. Έχουν χρηματοδοτηθεί 37 έργα υποδομών και καινοτομίας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) με υποστήριξη του EFSI, συνολικού ύψους, περίπου 2,7 δισ. ευρώ που εκτιμάται ότι θα προκαλέσει συνολικές επενδύσεις ύψους 11,3 δισ. Ευρώ. Περαιτέρω εγκρίθηκαν για Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), 14 συμφωνίες με ενδιάμεσες τράπεζες που χρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) με τη στήριξη του EFSI, συνολικής χρηματοδότησης 431 εκατ. ευρώ, που αναμένεται να ενεργοποιήσει επενδύσεις ύψους περίπου 1,6 δισ. Ευρώ. Αναμένεται να ωφεληθούν περίπου 10.510 ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης από τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση.

Ενδεικτικά παραδείγματα έργων, που έχουν υποστηριχθεί από το σχέδιο Juncker είναι τα εξής:

- i) Αιολικό πάρκο North Pole: Η ΕΤΕπ παρέχει 180 εκατ.ευρώ, από τα οποία 100 εκατ. ευρώ εγγυημένα από το επενδυτικό σχέδιο για την κατασκευή και λειτουργία του μεγαλύτερου αιολικού πάρκου στην ευρωπαϊκή επικράτεια μέχρι σήμερα. Η GE Renewable Energy θα προμηθεύσει 179 ανεμογεννήτριες, που θα κατασκευαστούν στη πόλη Piteå, κοντά στον Αρκτικό Κύκλο.

- ii) Volvo RDI: Η ΕΤΕπ δανείζει στη Volvo Car Corporation 245 εκατ. ευρώ για επενδύσεις σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, συνδεσιμότητας, αποδοτικούς υβριδικούς κινητήρες βενζίνης, ηλεκτρικά αυτοκίνητα μεγαλύτερης εμβέλειας και προηγμένα συστήματα υποβοήθησης οδήγησης.
- iii) Ψηφιακές υπηρεσίες inRiver : Η ΕΤΕπ παρέχει 8 εκατ. Ευρώ στην inRiver AB, μια σουηδική εταιρία που αναπτύσσει λογισμικό διαχείρισης πληροφοριών για προϊόντα με βάση το cloud computing, για να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της εταιρείας σε μια ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά. Η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ επιτρέπει στην InRiver να επενδύει στην έρευνα και την ανάπτυξη, να επεκτείνει την εμβέλειά της στην αγορά και να αυξάνει περαιτέρω την πελατειακή της βάση.
- iv) Προσβάσιμη πλατφόρμα κρατήσεων, HANDISCOVER : αποτελεί μια σουηδική start-up αφιερωμένη στην παροχή βοήθειας σε άτομα με σωματικές αναπηρίες ώστε να βρίσκουν ταξίδια και καταλύματα κατάλληλα για τις ανάγκες τους. Η εταιρεία εξασφάλισε δάνειο από την Alnärdfagspartner που υποστηρίζεται από το επενδυτικό σχέδιο για να βελτιώσει το σύστημα ηλεκτρονικών κρατήσεων και να αναπτύξει περαιτέρω τη στρατηγική μάρκετινγκ. Η Handiscover σχεδιάζει τώρα να προσλάβει επιπλέον υπαλλήλους και να διευρύνει τις ταξιδιωτικές της επιλογές σε όλη την Ευρώπη.
- v) Λύση εξοικονόμησης νερού, ORBITAL : Μια τεχνολογική εταιρεία στη Σουηδία που έχει αναπτύξει μια λύση εξοικονόμησης έως και 90% νερού και 80% ενέργεια σε σύγκριση με ένα συμβατικό ντους. Η Orbital εξασφάλισε € 15 εκατ. δανείου από την ΕΤΕπ στο πλαίσιο του σχεδίου Juncker προκειμένου να ενισχυθεί η εμπορευματοποίηση του προϊόντος του και να συνεχίσει την έρευνα και την ανάπτυξή της.

1.3.3. Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

Η Σουηδία μετέχει ως μέλος της ΕΕ σε όλες τις συμφωνίες περιφερειακών οικονομικών/ τελωνειακών ενώσεων που συνάπτει η ΕΕ.

Επίσης έχει υπογράψει διμερείς συμφωνίες με αρκετές χώρες σε πολλούς διαφορετικούς τομείς ενδιαφέροντος. Οι εν λόγω συμφωνίες είναι διαθέσιμες στην κάτωθι ιστοσελίδα της σουηδικής Κυβέρνησης :

<http://www.regeringen.se/rattsdokument/sveriges-internationella-overenskommelser>

Μεταξύ αυτών σημειώνουμε τη Συμφωνία Συνεργασίας με την Νότιο Αφρική στους τομείς επιστημών, τεχνολογίας και καινοτομίας, τη Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και πρόληψης της φοροδιαφυγής με την Ινδία, τις συμφωνίες για φορολογικές υποθέσεις με τη Ρωσία, την Κίνα, το Αζερμπαϊτζάν και την Αρμενία και πολλές άλλες χώρες.

Οι διμερείς συμφωνίες επενδύσεων που έχει υπογράψει η Σουηδία με άλλες χώρες είναι διαθέσιμες στην κάτωθι ιστοσελίδα της UNCTAD:

<http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/202#iiaInnerMenu>

1.3.4. Συμμετοχή σε διεθνή φόρα & ομάδες χωρών

Μεταξύ των Διεθνών Οργανισμών, στους οποίους η Σουηδία συμμετέχει ενεργά, συγκαταλέγονται ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Οργανισμός Γεωργίας και Τροφίμων (FAO), η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO), η UNESCO, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) , ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (ΙΜΟ) και πολλοί άλλοι διεθνείς οργανισμοί.

Σημειώνουμε επίσης την συμμετοχή της χώρας στο Nordic Council, το επίσημο όργανο για την διακοινοβουλευτική συνεργασία μεταξύ της Σουηδίας, Δανίας, Φινλανδίας, Ισλανδίας, Νορβηγίας καθώς και τις περιοχές Νήσοι Faroe, Greenland και Νήσοι Åland.

1.3.5. Αναπτυξιακή βοήθεια

Η Σ/Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας (SIDA), αποτελεί αυτόνομη Κυβερνητική Υπηρεσία, η οποία σε συνεργασία με την Κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο, πραγματοποιεί την σ/πολιτική για την διεθνή ανάπτυξη με κύριο στόχο την μείωση της φτώχειας και των ανισοτήτων.

Ιστορικά, η πρώτη προσπάθεια αναπτυξιακής βοήθειας από σ/πλευράς ανάγεται στο 1952, όπου και περίπου 44 Σ/Οργανισμοί ένωσαν τις προσπάθειές τους για αναπτυξιακή βοήθεια στην Αιθιοπία και το Πακιστάν, το 1962 νομοθετήθηκε η κρατική αναπτυξιακή βοήθεια, ενώ το 1965 αποτέλεσε και το έτος ίδρυσης της SIDA.

Η SIDA, στην παρούσα περίοδο, διαθέτει συνολικά περίπου 200 εργαζόμενους (οι περίπου 40 εξ αυτών στη Στοκχόλμη και οι υπόλοιποι περίπου 160 στο εξωτερικό –είτε σε hubs των περιοχών που καλύπτουν π.χ. για την Μ.Ανατολή το Αμάν και για την Ασία η Μπανγκόγκ, είτε σε Σ/Διπλ.Αποστολές για όλη την διάρκεια των προγραμμάτων-).

Ο Προϋπολογισμός των έργων αναπτυξιακής συνεργασίας για το 2017, ανήλθε σε περίπου 40 δισ.SEK –περίπου 4 δισ.Ευρώ-, εκ των οποίων περίπου 15 δισ.SEK –περίπου 1,5 δισ.Ευρώ- διοχετεύθηκαν μέσω του Σ/Υπουργείου Εξωτερικών.

Πεδία δραστηριότητας της SIDA, είναι η Ανθρωπιστική βοήθεια, η Δημοκρατία-Ανθρώπινα Δικαιώματα-Ελευθερία έκφρασης, η Ισότητα των Φύλων, το Περιβάλλον-Κλίμα, η Υγεία, η Ανάπτυξη τοπικών αγορών, η Γεωργία και η ασφάλεια των τροφίμων, η Εκπαίδευση και η Επίλυση συγκρούσεων-Ειρήνη-Ασφάλεια.

Οι περιοχές στις οποίες δραστηριοποιείται η SIDA είναι οι :

-Αφρική (Μπουρκίνα Φάσο, Αιθιοπία, Κένυα, Λιβερία, Ρουάντα, Σουδάν, Τανζανία, Ουγκάντα, Ζάμπια, Λ.Δ.Κογκό, Μάλι, Μοζαμβίκη, Ζιμπάμπουε)

-Ασία και Μ.Ανατολή (Αφγανιστάν, Μπαγκλαντές, Καμπότζη, Μιανμάρ, Υεμένη, Συρία, Παλαιστίνη, Ιράκ)

-Ευρώπη (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Λευκορωσία, Ρωσία, Τουρκία, Γεωργία, Κόσοβο, Μολδαβία, Σερβία, Ουκρανία)

-και Λατινική Αμερική (Βολιβία, Κολομβία, Γουατεμάλα, Κούβα)

ενώ υπάρχουν παράλληλα και έκτακτα κονδύλια ανά περίπτωση π.χ. ανθρωπιστική κρίση.

Όσον αφορά στις κυριότερες 5 χώρες προς τις οποίες κατευθύνθηκε το συνολικά μεγαλύτερο ύψος αναπτυξιακής βοήθειας για το 2017 αυτές ήταν : Τανζανία (περίπου 1,1 δισ.SEK), Αφγανιστάν (περίπου 1 δισ.SEK), Σομαλία (περίπου 689 εκ.SEK), Αιθιοπία (περίπου 659 εκ.SEK), και Παλαιστίνη (περίπου 504 εκ.SEK).

Όσον αφορά στις κυριότερες 5 χώρες προς τις οποίες κατευθύνθηκε η επιμέρους μεγαλύτερη ανθρωπιστική βοήθεια για το 2017 αυτές ήταν : Σομαλία (περίπου 296 εκ.SEK), Νιγηρία (περίπου 288 εκ.SEK), Υεμένη (περίπου 262 εκ.SEK), Αιθιοπία (περίπου 239 εκ.SEK) και Λ.Δ.Κόνγκο (περίπου 236 εκ.SEK),

2. Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδος – Σουηδίας

2.1. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ο όγκος του εμπορικού ισοζυγίου μεταξύ Ελλάδας και Σουηδίας, σημείωσε εντυπωσιακή άνοδο κατά την προηγούμενη πενταετία και έφθασε το 2018 στα 659,7 εκ.Ευρώ, έναντι 425,4 εκ.Ευρώ το

2014 (αύξηση κατά 55%), καθώς τόσο οι εξαγωγές προς τη Σουηδία, όσο και οι εισαγωγές από τη Σουηδία σημειώνουν σημαντική άνοδο.

Μολαταύτα παρατηρείται ότι το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου υπέρ της Σουηδίας, διατηρείται σε επίπεδα άνω των 200 εκ.Ευρώ κατά την τελευταία διετία, αντιπροσωπεύοντας την διαφορετική διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών στη Σουηδία και των σουηδικών εξαγωγών στην Ελλάδα, καθώς οι ελληνικές εξαγωγές αποτελούνται κυρίως από αγροτικά και ελαφρά βιομηχανοποιημένα προϊόντα, ενώ οι σουηδικές από ελαφρά και βαρέα βιομηχανικά προϊόντα.

Αξία σε Ευρώ	2014	2015	2016	2017	2018
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ από	265.028.094	177.155.431	185.371.438	195.741.109	225.667.504
ΕΞΑΓΩΓΕΣ στη	160.352.092	276.050.233	359.148.763	422.131.188	434.032.575
Σύνολο Εμπορικού Ισοζυγίου	425.380.186	453.205.664	544.520.201	617.872.297	659.700.079
Έλλειμμα Εμπορ. Ισοζυγίου	104.676.002	-98.894.802	-173.777.325	-226.390.079	-208.365.071

Όσον αφορά στις ελληνικές εξαγωγές στη Σουηδία, σημειώνουν σταθερή άνοδο σε κάθε έτος της εξεταζόμενης πενταετίας, με αποτέλεσμα από τα 160,4 εκ.Ευρώ του 2014 να φθάσουν στα 225,7 εκ.Ευρώ το 2018 (αύξηση 74,4%), ενώ παράλληλα σημειώνεται ότι η Σουηδία είναι ο 31^{ος} κυριότερος εξαγωγικός προορισμός για τα ελληνικά προϊόντα, και ο 17^{ος} μεταξύ των χωρών Κ-Μ της Ε.Ε..

Αναλυτικότερα και **όσον αφορά στις ελληνικές εξαγωγές**, αναφέρονται τα εξής :

Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα, σε 4ψήφιο κωδικό (προϊόντα που υπερβαίνουν την αξία εξαγωγής του 1 εκ.Ευρώ), τα οποία και αναγράφονται στον κατωτέρω Πίνακα, **φθάνουν στον αριθμό των 18, εκ των οποίων τα 11 αποτελούν προϊόντα του αγροδιατροφικού τομέα**, ενώ παράλληλα τα 2 κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα είναι τα Λάδια πετρελαίου και τα Τυριά, τα οποία και φθάνουν στο ποσοστό του περίπου 28% των συνολικών εξαγωγών προς Σουηδία.

		2017	2018
Κωδ.	Περιγραφή	Ευρώ	Ευρώ
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά	22.637.588	36.834.030
0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	24.478.760	26.114.799
3903	Πολυμερή του στυρολίου σε αρχικές μορφές	12.911.324	12.423.352
3004	Φάρμακα	6.812.008	11.722.150

2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι,	11.218.033	11.523.663
3802	Άνθρακες ενεργοποιημένοι.	10.061.063	11.232.926
8544	Σύρματα και καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση,	4.085.292	9.205.908
8431	Μέρη για μηχανές και συσκευές	2.406.219	6.074.663
7411	Σωλήνες από χαλκό	4.384.780	5.874.730
1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του,	5.875.173	5.823.448
5603	Υφάσματα	4.532.767	4.729.788
0807	Πεπόνια, καρπούζια,	2.040.605	3.722.355
842'	Μηχανές και συσκευές για την ανύψωση,	2.236.700	3.699.280
8516	Θερμαντήρες νερού και θερμοσυσκευές	8.048.062	3.475.659
0806	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	4.004.552	3.405.683
201'	Λαχανικά, καρποί και φρούτα παρασκευασμένα	3.030.691	3.383.560
0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	1.658.397	2.822.219
2106	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	2.151.420	2.784.876
2002	Ντομάτες παρασκευασμένες ή διατηρημένες	2.008.048	2.237.006
2008	Καρποί και φρούτα παρασκευασμένα ή διατηρημένα,	1.803.408	2.029.272
6104	Κουστόμια-ταγιέρ, σύνολα,ζακέτες, φορέματα,	1.749.422	1.830.531
0403	Γιαούρτι,βουτυρόγαλα,	1.349.027	1.611.393
9405	Συσκευές φωτισμού	1.930.867	1.599.760
1901	Εκχυλίσματα βύνης,	1.765.661	1.581.618
2519	Ανθρακικό μαγνήσιο φυσικό μαγνησίτης.	1.553.264	1.246.453
3304	Προϊόντα ομορφιάς ή φτιασιδώματος (μακιγιάζ)	1.308.690	1.219.018
9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική χρήση,	1.188.336	1.171.192
6106	Μπλούζες και μπλούζες-πουκάμισα σεμιζιέ, πλεκτές, για γυναίκες ή κορίτσια	1.164.313	1.062.012
2105	Παγωτά, έστω και αν περιέχουν κακάο	1.462.225	1.035.984
7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο,	1.386.114	1.014.026
	Σύνολο Ανωτέρω Προϊόντων	151.242.809	182.491.354
	Ποσοστό Αν.Προϊόντων στο Σύνολο των ελλ. Εξαγωγών	78,5	80,9

	Συνολικές Εξαγωγές	192.787.030	225.667.504
--	---------------------------	--------------------	--------------------

Όσον αφορά ειδικότερα στις εξαγωγές προϊόντων **του αγροδιατροφικού τομέα**, το σύνολο αυτών φθάνει σε αξία στα περίπου 77,1 εκ.Ευρώ ή **ποσοστό περίπου 34% του συνόλου**.

Παράλληλα αναφέρεται ότι η Σουηδία αποτελεί για τα παρακάτω 9 αγροτικά προϊόντα, έναν από τους κυριότερους εξαγωγικούς προορισμούς, παγκόσμια :

0406'	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	4ος
0807'	Πεπόνια, καρπούζια,	4ος
0806'	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	5ος
2001'	Λαχανικά, καρποί και φρούτα παρασκευασμένα	6ος
2002'	Ντομάτες παρασκευασμένες ή διατηρημένες χωρίς ξίδι ή οξικό οξύ	7ος
1901'	Εκχυλίσματα βύνης, καθώς και παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια,	11ος
2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι,	11ος
1509'	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του,	12ος
0403'	Γιαούρτι,βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, κεφίρ	12ος

Όσον αφορά στις **Εισαγωγές από τη Σουηδία**, αναφέρεται ότι **εισάγονται κυρίως έλαια πετρελαίου, βιομηχανικά προϊόντα, χαρτιά και ξυλεία**, ενώ από το σύνολο των κυριότερων **18 προϊόντων (με αξία άνω των 3,6 εκ.Ευρώ)** που φθάνουν στο περίπου **71% των συνολικών εισαγωγών**, μόλις **2** εξ αυτών είναι προϊόντα του αγροτοδιατροφικού τομέα.

Κυριότερα Εισαγόμενα Προϊόντα		2017	2018
Κωδ.	Περιγραφή	Ευρώ	Ευρώ
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	58.296.296	94.169.964
3004'	Φάρμακα	38.763.901	37.039.401
8703'	Επιβατικά αυτοκίνητα	26.433.866	29.233.233
8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία	14.684.012	14.132.680
8421'	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες,	1.840.594	12.600.570
4802'	Χαρτί και χαρτόνια, χωρίς επίχριση ή επάλειψη,	12.573.636	12.402.482
3901'	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	4.971.743	11.796.239
4407'	Ξυλεία πριονισμένη ή πελεκημένη κατά μήκος,	8.925.699	10.687.979

4804'	Χαρτί και χαρτόνια κραφτ,	9.780.457	10.353.147
0305'	Ψάρια, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη.	8.932.109	10.140.519
4810'	Χαρτί και χαρτόνια επιχρισμένα με καολίνη	8.680.242	9.272.333
8504'	Μετασχηματιστές ηλεκτρικοί, ηλεκτρικοί μετατροπείς	1.361.358	8.597.585
8431'	Μέρη που προορίζονται για μηχανές και συσκευές	3.112.031	7.236.763
8427'	Τροχοφόρα φορεία στοιβασίας.	6.866.375	7.065.331
7404'	Απορρίμματα και θραύσματα από χαλκό	0	4.887.318
4811'	Χαρτιά, χαρτόνια, χαρτοβάμβακας	6.383.572	4.575.532
8429'	Ισοπεδωτήρες αυτοπροωθούμενοι (μπουλντόζες),	575.242	4.411.231
4805'	Χαρτιά και χαρτόνια, για ανακύκλωση	8.569.716	4.345.863
2905'	Αλκοόλες άκυκλες και τα αλογονωμένα,	5.296.367	4.074.344
8479'	Μηχανές, συσκευές και μηχανήματα	2.340.073	3.851.431
2208'	Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη,	3.385.800	3.691.655
8467'	Εργαλεία χειρωνακτικού χειρισμού,	2.554.904	3.669.762
	Σύνολο Ανωτέρω Προϊόντων	234.327.993	308.235.362
	Ποσοστό Αν.Προϊόντων στο Σύνολο	55,5	71,0
	Συνολικές Εισαγωγές	422.131.188	434.032.575

2.1.2. Στοιχεία Αγοράς – Καταναλωτικές Συνήθειες- Εντοπισμός Ελληνικών Προϊόντων με προοπτικές αύξησης των εξαγωγών

ΤΡΟΦΙΜΑ

Λαμβάνοντας υπόψη, το υψηλό εισοδηματικό επίπεδο των σουηδών καταναλωτών όσο και την καταγεγραμμένη προτίμησή τους σε πιστοποιημένα τρόφιμα και στην υγιεινή διατροφή, εκτιμούμε ότι υπάρχει σαφές περιθώριο βελτίωσης των εξαγωγικών επιδόσεων (υπό την αίρεση διενέργειας προωθητικών εκδηλώσεων υποστήριξης των ελληνικών τροφίμων και ποτών).

Λαμβάνοντας ειδικότερα υπόψη :

- ότι η κατανάλωση των Σουηδών κατ'αρχήν σε βιολογικά/οργανικά τρόφιμα (γάλα, γιαούρτι, γαλακτοκομικά προϊόντα, αυγά, επεξεργασμένα λαχανικά, χυμοί φρούτων/λαχανικών, και φυτικά έλαια,) είναι από τις υψηλότερες στην Ευρώπη, ενώ παράλληλα σημειώνεται ότι η πρόσβαση στην εδώ αγορά, απαιτεί πλήρη εφαρμογή των φυτο-υγειονομικών κανόνων/κανονισμών **με την πιστοποίηση των προϊόντων να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση.**

- την απουσία ικανού αριθμού ελληνικών εστιατορίων στη Σουηδία (υπολογίζονται περίπου στα 40), τα οποία θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την περαιτέρω αύξηση της ζήτησης.
- την απουσία ικανού αριθμού, καταστημάτων λιανικής πώλησης ελληνικών προϊόντων (υπολογίζονται σε περίπου 25 σε όλη τη Σουηδία) καθώς και την απουσία μεγάλου καταστήματος με ελληνικά προϊόντα, στο οποίο θα μπορούσαν να διενεργηθούν και ενημερωτικές εκδηλώσεις/γευσιγνωσίες.
- τη σταδιακή αύξηση της θετικής αποδοχή της ελληνικής κουζίνας από τους σουηδούς καταναλωτές, σε σχέση και με τον μεγάλο αριθμό σουηδών τουριστών που επισκέπτονται ετησίως τη χώρα μας.
- τη μη εύκολη αποδοχή από τους σουηδούς αγοραστές/χονδρεμπόρους των B2B εκδηλώσεων, οι οποίοι αγοραστές επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, **δίνουν ιδιαίτερη σημασία**, στη σταθερή και μακροχρόνια συνεργασία, αυστηρή τήρηση των προδιαγραφών, δυνατότητα τροφοδοσίας μεγάλων ποσοτήτων και σύντομο χρόνο παράδοσης.
- την μεγάλη σημασία που δίδεται σε άρθρα διαμορφωτών κοινής γνώμης ή bloggers σελίδων τροφίμων/φαγητού.
- την ιδιαίτερη σημασία που δίδεται από τους σουηδούς καταναλωτές στο σχήμα **“πρώτα πληροφορούμαι, μετά δοκιμάζω, μετά συγκρίνω και μετά αγοράζω”**.
- την δυνατότητα που δίδεται από τις εδώ Διεθνείς Εκθέσεις, αναφέρεται χαρακτηριστικά η “Stockholm Food & Wine”, **πώλησης των προϊόντων των εκθετών στο χώρο της Έκθεσης** και παράλληλα διοργάνωσης Ενημερωτικών Εκδηλώσεων στο χώρο της Έκθεσης
- **τη χρηματοδότηση για συνεχείς δράσεις στη σουηδική αγορά από τις δύο κυριότερες ανταγωνίστριες χώρες, Ιταλία και Ισπανία.**

Με δεδομένο την εξαιρετική ποιότητα των ελληνικών τροφίμων, εκτιμούμε ότι οι παρακάτω τρόποι προβολής, θα ήταν οι αποδοτικότεροι για την αύξηση των μεριδίων αγοράς στη σουηδική αγορά,

- **προγράμματα προβολής ή γευσιγνωσίας**,
-είτε μέσω του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, συμμετοχή Διεπαγγελματικών Φορέων στα ευρωπαϊκά προγράμματα προώθησης αγροτικών προϊόντων -Κανονισμός (ΕΚ) 1144/2014-
-είτε αυτόνομα προγράμματα
- **συμμετοχή σε επιλεγμένες Διεθνείς Εκθέσεις**. Σημειώνεται μάλιστα ότι στην φετινή **Nordic Organic Expo**, που θα λάβει χώρα τον Νοέμβριο τ.έ. στο Μάλμε, και αφορά βιολογικά τρόφιμα-ποτά, θα συμμετέχουν περίπου 50 ελληνικές εταιρείες.
- **Πρόσκληση αγοραστών/διαμορφωτών κοινής γνώμης στην Ελλάδα, είτε στις παραγωγικές Περιφέρειες της χώρας μας, είτε σε Διεθνείς Εκθέσεις π.χ.** Πελοπόννησος, Χαλκιδική, Αγρίνιο για ελιές, Κρήτη, Καλαμάτα, Λέσβος για ελαιόλαδο κλπ.
- **Ίδρυση/λειτουργία καταστήματος λιανικής με επιλεγμένα ελληνικά τρόφιμα στο κέντρο** της Στοκχόλμης.
- **Δράσεις προβολής/γευσιγνωσίας στην Ελλάδα**, απευθυνόμενες σε ξένους επισκέπτες/τουρίστες.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία ανάλυσης των ελληνικών εξαγωγών στη Σουηδία, τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα είναι τα εξής :

- *Τα 15 εξ αυτών ανήκουν στα,*

Φρέσκα Φρούτα (Πεπόνια-Καρπούζια, Σταφύλια, Εσπεριδοειδή, ,
Γαλακτοκομικά (Τυριά, Γιαούρτια, Παγωτά)

Παρασκευασμένα τρόφιμα (Λαχανικά παρασκευασμένα, Ελαιόλαδο, Λαχανικά-
Καρποί-Φρούτα Παρασκευασμένα, Παρασκευάσματα Διατροφής, Ντομάτες
Παρασκευασμένες, Καρποί-Φρούτα παρασκευασμένα, Εκχυλίσματα Βύνης-
Παρασκευάσματα Διατροφής από Αλεύρια).

- Λάδια από Πετρέλαιο, Άνθρακες Ενεργοποιημένοι.
- Φάρμακα.
- Πολυμερή Στυρολίου
- Υφάσματα, Ενδύματα, Κουστούμια-Ταγιέρ, Μπλούζες και Βάτες.
- Σύρματα-Καλώδια για ηλεκτροτεχνική χρήση, Σωλήνες από Χαλκό, Μηχανές-Συσκευές για ανύψωση, Θερμαντήρες νερού, Συσκευές φωτισμού, Όργανα-συσκευές για ιατρική χρήση, και Ελάσματα/ταινίες από αργίλιο
- Προϊόντα Ομορφιάς

Περαιτέρω και για τις δυνατότητες παρουσίας, επιμέρους προϊόντων από τον κλάδο Τρόφιμα-Ποτά, σημειώνονται τα εξής :

Κρασιά : Η Σουηδία, καθώς λόγω των κλιματολογικών συνθηκών δεν παράγει κρασί, είναι σημαντικός εισαγωγέας κρασιού, με αποτέλεσμα ο ανταγωνισμός από τις χώρες/παραγωγούς να είναι εξαιρετικά ισχυρός, ενώ τα ελληνικά κρασιά, διατηρούν μηδενικά μερίδια στα ποσοστά εισαγωγών, τόσο σε ποσότητα όσο και σε αξία, 0,02% και 0,05% αντίστοιχα, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις (21^η) των χωρών εισαγωγής (σημειώνεται ότι οι, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Νότιος Αφρική, Γερμανία, Ισπανία και ΗΠΑ, συγκεντρώνουν άνω του 70% της αξίας των σουηδικών εισαγωγών κρασιού).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. στη Σουηδία κατά την προηγούμενη 5ετία, σημειώθηκαν οι παρακάτω εξαγωγές κρασιού,

Έτος	κωδ.		Ευρώ	Κιλά
2018	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	642.096	178.372
2017	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	656.727	178.907
2016	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	438.617	131.818
2015	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	540.278	173.895
2014	2204'	Κρασιά από νωπά σταφύλια	412.635	150.992

Σημειώνεται επίσης ότι **χαρακτηριστικό της σουηδικής αγοράς αλκοολούχων ποτών, είναι η ύπαρξη Κρατικής Εταιρείας Μονοπωλίου πώλησης αλκοολούχων ποτών** (όπως σε Νορβηγία και Φινλανδία), που ονομάζεται Systembolaget <https://www.systembolaget.se/> και έχει το αποκλειστικό δικαίωμα λιανικής πώλησης οίνου, μπίρας και λοιπών αλκοολούχων ποτών με περιεκτικότητα οινοπνεύματος μεγαλύτερη από 3,5%. Το Systembolaget διαθέτει ένα δίκτυο με 430 καταστήματα, περισσότερους από 500 αντιπροσώπους σε μικρές κοινότητες και προμηθευτές από όλο τον κόσμο. Τα κρασιά σημείωσαν τις μεγαλύτερες πωλήσεις με περίπου 50% των συνολικών πωλήσεων, ενώ ακολουθούν οι μπίρες με 24% και έπονται τα υπόλοιπα αλκοολούχα ποτά.

Ελαιόλαδο/Ελιές: στα ράφια των σουηδικών πολυκαταστημάτων παρατηρείται σημαντική παρουσία ελαίων και ελαιολάδου από την Ελλάδα, που κατέχει την 3η θέση και την 2^η θέση αντίστοιχα, ως προμηθεύτρια χώρα, μετά την Ιταλία και την Ισπανία (ενώ ακολουθούν το Βέλγιο και η Γαλλία). Σημειώνεται παράλληλα ότι η συντριπτική πλειοψηφία του πωλούμενου ελαιολάδου και ελιών, πωλούνται με επωνυμίες ιδιωτικής ετικέτας των εδώ μεγαλύτερων Super Markets/χονδρεμπόρων/εισαγωγέων.

Γαλακτοκομικά προϊόντα : Στα ράφια των πολυκαταστημάτων παρατηρείται σημαντική παρουσία φέτας, ενώ σημειώνεται ότι γενικότερα, τα τυροκομικά προϊόντα εντάσσονται στα 50 πρώτα εισαγωγίμα της Σουηδίας. Η χώρα μας κατατάσσεται 6η προμηθεύτρια χώρα της Σουηδίας, με μερίδιο 5,3%. Οι πέντε πρώτες χώρες είναι -κατά σειρά αξίας εισαγωγών της Σουηδίας- η Δανία, η Ολλανδία, η Γερμανία, η Γαλλία και η Ιταλία που αντιπροσωπεύουν περίπου το 86% του σουηδικών εισαγωγών. Για την διεύρυνση των ελληνικών μεριδίων, απαιτείται διεύρυνση της γκάμας των ελληνικών εισαγόμενων τυριών.

Προοπτικές διεύρυνσης του μεριδίου ελληνικών εξαγωγών διαφαίνονται για το γιαούρτι, καθώς η Ελλάδα κατέχει την 12η θέση μεταξύ των προμηθευτών της Σουηδίας, με μερίδιο 1,3% (οι πέντε πρώτες προμηθεύτριες χώρες, είναι οι, Γερμανία, Φινλανδία, Δανία, Ολλανδία και Πολωνία, οι οποίες και συγκεντρώνουν μερίδιο άνω του 75% των σουηδικών εισαγωγών).

Κατεψυγμένα/Προπαρασκευασμένα Τρόφιμα: εμφανίζονται δυνητικά καλές προοπτικές, καθώς ολοένα και περισσότερο αυξάνεται ο αριθμός των καταναλωτών που προτιμούν , ένα γρήγορο και υγιεινό φαγητό, ενώ παράλληλα η κατανάλωση τροφίμων στη Σουηδία περιλαμβάνει σε ποσοστό μέχρι 90% κονσερβοποιημένα, κατεψυγμένα και επεξεργασμένα τρόφιμα, με το υπόλοιπο 10% να αποτελείται από μη μεταποιημένα προϊόντα, όπως φρέσκα φρούτα και λαχανικά, φρέσκο ψάρι, νωπό κρέας και αυγά.

Για την αξιολόγηση των προοπτικών διεύρυνσης στον τομέα των τροφίμων, θα πρέπει να συνεκτιμηθούν επίσης η δομή και ανάπτυξη της αγοράς καθώς και τα καταναλωτικά πρότυπα. Η λιανική αγορά τροφίμων στη Σουηδία έχει ολιγοπωλιακή μορφή, καθώς οι 3 μεγαλύτερες αλυσίδες super-markets ελέγχουν το 85-90% της σουηδικής αγοράς.

Η Σουηδία θεωρείται μια ώριμη και εξαιρετικά ανταγωνιστική αγορά για τα τρόφιμα, γεγονός που σημαίνει ότι, στα επόμενα χρόνια θα υπάρχει μια σχετικά μέτρια ανάπτυξη της τάξης του 1-2%. Σύμφωνα επίσης με τα στοιχεία του φορέα Chamber Trade Sweden, η Σουηδία εισάγει περίπου το 50% των τροφίμων της, ενώ είναι παραδοσιακά σχετικά αυτάρκης σε βασικά προϊόντα, όπως κρέας, γαλακτοκομικά και δημητριακά αλλά με αυξανόμενο βαθμό εισαγωγών τα τελευταία χρόνια.

Εν γένει η κύρια εισαγωγή τροφίμων στη Σουηδία αποτελείται από τρόφιμα, τα οποία είτε δεν παράγονται καθόλου στη Σουηδία, όπως τα εσπεριδοειδή, καρύδια, πράσινοι καφές, τσάι, κακάο, μπαχαρικά και κρασί, είτε από προϊόντα που παράγονται μόνο σε περιορισμένη εποχή κατά τη διάρκεια ενός έτους, για παράδειγμα τα νωπά λαχανικά και τα περισσότερα νωπά φρούτα, όπως π.χ. τα μήλα, τα πεπόνια, τα καρπούζια κλπ.

Ως προς τα λοιπά προϊόντα, ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα :

Ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες : Η Σουηδία αποτελεί μια εξαιρετικά δεκτική αγορά για προϊόντα και υπηρεσίες προηγμένης τεχνολογίας, ιδίως προϊόντων IT Software και υπηρεσιών που μειώνουν το κόστος και βελτιώνουν την επιχειρηματική αποδοτικότητα, καθώς και του εξοπλισμού και των υπηρεσιών για την ψηφιακή ασφάλεια. Καθοδηγούμενη από την ευρεία υιοθέτηση και χρήση έξυπνων συσκευών, η διαδικτυακή οικονομία της Σουηδίας αυξάνεται κατά 10% ετησίως και αντιπροσωπεύει περίπου 8% του ΑΕΠ.

Προϊόντα που ενσωματώνουν υψηλή τεχνολογία. Η σουηδική αγορά υγειονομικής περίθαλψης έχει αναπτυχθεί ραγδαία και υπάρχει η φιλοδοξία να είναι στην πρώτη γραμμή των τεχνολογικών εξελίξεων. Η εγχώρια παραγωγή είναι ισχυρή (αναπηρικές καρέκλες, νοσοκομειακά έπιπλα, αποστειρωτές και συσκευές παρακολούθησης της αρτηριακής πίεσης) και ο τομέας των ιατρικών συσκευών είναι ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγικούς τομείς στη Σουηδία. Η μελλοντική ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί στους ακόλουθους τομείς: ηλεκτρονική υγεία, τηλεϊατρική, mobile Health, μη επεμβατικό χειρουργικό εξοπλισμό, ορθοπεδικό και υποστηρικτικό εξοπλισμό και εξοπλισμό και προμήθειες για την υγειονομική περίθαλψη στο σπίτι.

2.2. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Άμεσες ξένες επενδύσεις από την Ελλάδα στη Σουηδία δεν υπάρχουν.

Όσον αφορά στις σουηδικές επενδύσεις στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι (καθαρές) εισροές Ξένων Άμεσων Επενδύσεων από τη Σουηδία στην Ελλάδα ανήλθαν το 2018 στα περίπου 12 εκατ. Ευρώ, έναντι 1 εκ.Ευρώ του 2017 και 4 εκ.Ευρώ το 2016.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περίπου 40 σουηδικές εταιρείες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι : IKEA, VOLVO, VOLVO PENTA, SCA, SKF, ERICSSON, ABB, ASTRAZENECA, SCANIA, HUSGVARNA, ATLASCOPCO, TETRAPACK, SAS, DUXIANA, ELEKTA, H&M, ELECTROLUX, GETINGE, COMBITRANS, UDDEHOLM, HIAB, BENTONE, EOLVENT, TURBOGENERAL, JENSEN VENTILATION, THERMIA VARMEPUMP, ESBE, EUROPAFILTER, ALFALAVAL, SPXFLOW, ORIFLAME, CONSILIUM, HOSPITECNICA κλπ.

Οι τομείς στους οποίους οι σουηδικές εταιρείες επενδύουν στην Ελλάδα παρουσιάζονται παρακάτω, με βάση στοιχεία από σχετικά πρόσφατη μελέτη του Business Sweden και του Ελληνο-σουηδικού Επιμελητηρίου για το επιχειρηματικό κλίμα στην Ελλάδα, μελέτη η οποία και διεξήχθη υπό την αιγίδα της Πρεσβείας της Σουηδίας στην Ελλάδα :

- Οχήματα, Μεταφορές και Αποθήκευση (25%),
- Μηχανολογικός εξοπλισμός και Μεταποίηση (22%),
- Κλάδος Υγείας (13%),
- Κλάδος Λιανικού Εμπορίου (13%),
- Κλάδος Ενέργειας και Περιβάλλοντος (9%),
- Λοιποί τομείς (22%).

Σύμφωνα επίσης με την παραπάνω έρευνα, προκύπτει ότι περαιτέρω ενίσχυση της διμερούς οικονομικής συνεργασίας δύναται να υπάρξει σε πολλούς τομείς, όπως π.χ. τουρισμός, υπηρεσίες, κλάδος τροφίμων και ποτών.

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν οι τεχνολογίες αιχμής και καινοτομίας, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί στη χώρα μας start-up και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα τεχνολογίας αιχμής, ενώ επίσης η Σουηδία θεωρείται από τις πιο καινοτόμες χώρες στον κόσμο. Ο έντονος διεθνής ανταγωνισμός προσέλκυσης κεφαλαίων, το μέχρι σήμερα χαμηλό γενικά σουηδικό ενδιαφέρον καθώς και η επιφυλακτικότητα για επενδύσεις στην Ελλάδα, λόγω οικονομικής συγκυρίας, συνηγορούν υπέρ της διοργάνωσης σεμιναρίων προσέλκυσης επενδύσεων στη Σουηδία, είτε επ' ευκαιρία επίσημης επίσκεψης πολιτικής ηγεσίας είτε επ' ευκαιρία συναφών εκθέσεων σε τομείς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την χώρας μας όπως οι Ανανεώσιμες

Πηγές ενέργειας, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας, Επιστήμες Υγείας, Logistics, Αγρο-διατροφικός τομέας.

2.3. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ) οι αφίξεις από την Σουηδία για το έτος 2018 ήταν 508,9 χιλ.άτομα, ενώ συγκριτικά με το 2017 παρουσιάστηκε μία αύξηση της τάξεως του 3,2 % .

Παράλληλα η Σουηδία βρίσκεται στην 14^η θέση όσον αφορά στις σημαντικότερες χώρες προέλευσης τουριστών, ενώ επίσης αναφέρεται ότι οι κυριότερες χώρες προέλευσης τουριστών οι οποίες και υπερβαίνουν το 1 εκ.τουριστών είναι οι :

1η η Γερμανία με 4,4 εκ.τουρίστες,
2ο το Ην.Βασίλειο με 2,9 εκ.τουρίστες,
3η η Ιταλία με 1,7 εκ.τουρίστες,
4^η η Γαλλία με 1,5 εκ.τουρίστες,
5^η η Ρουμανία με 1,4 εκ.τουρίστες,
6^η οι ΗΠΑ με 1,1 εκ.τουρίστες,
και 7^η οι Κάτω Χώρες με 1 εκ.τουρίστες,

Αναλυτικότερα οι Αφίξεις από τη Σουηδία στην Ελλάδα (σε χιλιάδες ταξιδιώτες) κατά την προηγούμενη 5ετία

2013	2014	2015	2016	2017	2018
368,8	337,8	351,6	413,1	493,3	508,9

Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου ΕΟΤ Στοκχόλμης, οι τρεις μεγαλύτεροι Tour Operators, που προσφέρουν στάνταρτ «πακέτα» διακοπών στην Ελλάδα, είναι οι:

Ving Sverige, <https://www.ving.se/>, από τα παλαιότερα Πρακτορεία στη Σουηδία με έτος ίδρυσης το 1956. Στα τελευταία χρόνια στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχει και ο αγγλικών συμφερόντων Όμιλος Thomas Cook. Η Ving δραστηριοποιείται σε περίπου 50 χώρες, μέσω των αλυσίδων Ξενοδοχείων Sunwing και Sunprime, οι οποίες στην Ελλάδα βρίσκονται σε Κρήτη και Ρόδο.

Fritidsresor, ιδιοκτησία της TUI Travel, <https://www.tui.se/>

Apollo Resor, από το 2001, ιδιοκτησία του ελβετικού Ομίλου Kuoni Holding Ltd <https://www.apollo.se/>

Σημειώνεται επίσης ότι ο πλήρης Κατάλογος των σουηδικών Τουριστικών Γραφείων και Tour Operators, μπορεί να αναζητηθεί στην ιστοσελίδα του κλαδικού Συνδέσμου “The Association of Swedish Travel Agents and Tour operators” <https://www.srf-org.se/medlemmar/medlemsfor-teckning>

2.4. ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ

Μεταξύ των δράσεων του Γραφείου για το έτος 2018 σημειώνονται:

1. Δράσεις για προβολή προϊόντων/ προώθηση εξαγωγών

- Το Γραφείο διοργάνωσε τη συμμετοχής έξι (6) σουηδικών επιχειρήσεων στο Πρόγραμμα Προσκεκλημένων Αγοραστών της Food Expo Greece, στην Αθήνα, 10-12 Μαρτίου 2018
- Συνδρομή σε Εθνική συμμετοχή σε Διεθνή Έκθεση Natural Products Scandinavia & Nordic Organic Food Fair (Μάλμε, 14-15.11.2018), με διοργάνωση από το Enterprise Greece, εκθέτες 52 ελληνικές επιχειρήσεις
- Συνδρομή σε Διοργάνωση Εκδήλωσης γευσιγνωσίας από την εταιρεία North Events και του Επιμελητηρίου Δωδεκανήσων, στο εστιατόριο Aveqia (Στοκχόλμη 16 Φεβρουαρίου 2018), με συμμετοχή 14 ελληνικών εταιρειών.
- Συνδρομή σε Διοργάνωσης Εκδήλωσης γευσιγνωσίας από την εταιρεία Places & Flavors στο εστιατόριο La Nona (Στοκχόλμη, 17 Μαΐου 2018), με συμμετοχή 10 μικρών ελληνικών εταιρειών και γευσιγνωσία των προϊόντων τους.
- Διοργάνωση Ελληνικής συμμετοχής σε φεστιβάλ μπίρας στη Στοκχόλμη (Στοκχόλμη, 1.6.2018)
- Συνδρομή σε Στήριξη διοργάνωσης Εκδήλωσης από τον Δήμο Θεσσαλονίκης και το Γραφείο Ε.Ο.Τ. για την προώθηση της Θεσσαλονίκης ως επιχειρηματικού/ τουριστικού προορισμού (Στοκχόλμη, 23 Σεπτεμβρίου 2018)

2. Κλαδικές μελέτες-έρευνες αγοράς

Το Γραφείο προέβη στη σύνταξη 2 Ερευνών Αγοράς, η πρώτη για τα Βιολογικά φρούτα & λαχανικά στη Σουηδία και η δεύτερη για τα Φυσικά καλλυντικά στη Σουηδία.

3. Δράσεις Επιχειρηματικής Πληροφόρησης

Το Γραφείο συντάσσει σε τακτή χρονική βάση Ενημερωτικό δελτίο με οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις από τη Σουηδία, το οποίο αποστέλλεται στην Κεντρική υπηρεσία και σε επιμελητήρια και ενώσεις της χώρας μας, ενώ δημοσιεύεται παράλληλα και στην ιστοσελίδα του Υπουργείου www.agora.mfa.gr.

Παράλληλα προχωρεί και στην καταχώρηση πληροφοριών οικονομικού και εμπορικού περιεχομένου στην ανωτέρω ιστοσελίδα.

Το Γραφείο έχει τακτική συμμετοχή σε ενημερωτικές συναντήσεις που λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια των συμβουλίων υπουργών ΕΕ. Συγκεκριμένα, το Γραφείο ΟΕΥ παρακολουθεί συστηματικά τις μηνιαίες ενημερωτικές συναντήσεις για θέματα σχετικά με ECOFIN στο Υπουργείο Οικονομικών, τις συναντήσεις για θέματα γεωργίας και αλιείας στο Υπουργείο Επιχειρήσεων και Καινοτομίας, τις συναντήσεις για θέματα περιβάλλοντος στο Υπουργείο Περιβάλλοντος καθώς επίσης και τις συναντήσεις σχετικά με θέματα εμπορίου και διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Τέλος το Γραφείο έδωσε απαντήσεις, σε συνολικά 206 αιτήματα ελληνικών φορέων/επιχειρήσεων, τα οποία αφορούσαν κυρίως, αναζήτηση σουηδών συνεργατών και επέκταση των δραστηριοτήτων τους στη σουηδική αγορά.

2.5. Επισημάνσεις – Συμπεράσματα

Η σουηδική οικονομία αναπτύσσεται έντονα λόγω της αύξησης του εργατικού δυναμικού, της αύξησης των επενδύσεων και μιας πρόσφατης ανάκαμψης της σουηδικής παραγωγικότητας. Ωστόσο ο ΟΟΣΑ, όπως επίσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρούν ότι θα πρέπει να ληφθούν περισσότερα μέτρα για την αντιμετώπιση των κινδύνων στην σουηδική αγορά στέγης που

εξακολουθεί να αποτελεί δυνητική πηγή αστάθειας. Η Σουηδία είναι μια ανοικτή και ανταγωνιστική οικονομία, ενώ όσον αφορά στο διμερές εμπόριο Ελλάδας- Σουηδίας είναι διαχρονικά ελλειμματικό για την Ελλάδα.

Σε ότι αφορά τις επενδυτικές ροές, υπάρχει παρουσία σουηδικών εταιρειών στην Ελλάδα, ιδίως στους τομείς μεταφορών και αποθήκευσης, μεταποίησης και μηχανικού εξοπλισμού, υγεία, λιανικό εμπόριο, ενέργεια και περιβάλλον. Περαιτέρω δυνατότητες για συνεργασία φαίνεται να παρουσιάζουν οι τεχνολογίες αιχμής και καινοτομίας, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια έχουν αναπτυχθεί στη χώρα μας start-up και μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα τεχνολογίας αιχμής, ενώ η Σουηδία θεωρείται από τις πιο καινοτόμες χώρες στον κόσμο.

Οι τουριστικές αφίξεις από την Σουηδία παρουσιάζουν αύξηση, ενώ μεταξύ των δημοφιλέστερων ελληνικών προορισμών για τους Σουηδούς τουρίστες συγκαταλέγονται, πλην της Αθήνας, η Ρόδος, η Κρήτη, η Σάμος, η Ζάκυνθος και η Κέρκυρα. Παράλληλα με την αύξηση του προερχόμενου από την Σουηδία τουρισμού αυξάνεται και η γνώση των Σουηδών σχετικά με τα ελληνικά προϊόντα. Οι Σουηδοί, έτσι, διαμορφώνουν εικόνα για την ελληνική διατροφή και κουλτούρα και ενδιαφέρονται για την ελληνική ιστορία. Τα ελληνικά τρόφιμα και ποτά έχουν καλή παρουσία και εικόνα στην Σουηδική αγορά, ως μέρος της μεσογειακής διατροφής.

Λόγω της παρουσίας μονοπωλίων και ολιγοπωλίων στην αγορά της Σουηδίας, η πρόσβαση στην αγορά δεν είναι ιδιαίτερα εύκολη και για το λόγο αυτό απαιτούνται συντονισμένες δράσεις προώθησης σε όλα τα επίπεδα, από τις επιχειρήσεις, από τα επιμελητήρια και τις εμπορικές ενώσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Η.1. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ελληνική Πρεσβεία, Τηλ. (+46-8) 545 660 10, www.mfa.gr/stockholm
Γραφείο ΟΕΥ, Τηλ. (+46-8) 545 660 16, commerce.stockholm@mfa.gr
Γραφείο Τύπου, Τηλ. (+46-8) 660 24 80, press.stockholm@mfa.gr
Γραφείο ΕΟΤ, Τηλ. (+46-8) 679 65 80, <http://visitgreece.se/>

Η.2. ΣΟΥΗΔΙΚΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ/ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ – ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ

Σουηδική Κυβέρνηση, <https://www.government.se/>
Σουηδικό Κοινοβούλιο, <https://www.riksdagen.se/en/>
Σουηδική Ένωση Δήμων-Κοινοτήτων, <https://skl.se/tjanster/englishpages.411.html>
Υπουργείο Οικονομικών Σουηδίας, www.regeringen.se
Swedish Agency for Economic & Regional Growth, www.tillvaxtverket.se
Swedish National Financial Management Authority, www.esv.se
Swedish Financial Supervisory Authority, www.fi.se
Statistics Sweden, www.scb.se
Swedish Agency for Innovation Systems, www.vinnova.se
Σουηδική Υπηρεσία Ανακύκλωσης, <https://www.avfallsverige.se/in-english/>

Η.3. ΣΟΥΗΔΙΚΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Swedish Trade Federation, www.svenskhandel.se
Business Sweden, www.business-sweden.se

Confederation of Swedish Enterprise, www.svensktnaringsliv.se
Swedish Association of Agents, www.agenturforetagen.se
National Board of Trade, www.kommers.se

H.4. ΕΜΠΟΡΙΚΑ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ

Stockholm Chamber of Commerce, www.chamber.se
Chamber of Commerce of Southern Sweden, www.handelskammaren.com
West Sweden Chamber of Commerce, www.handelskammaren.net
Chamber of Commerce of East Sweden, www.east.cci.se

H.5. ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Central Bank of Sweden, www.riksbank.se
Nordea, www.nordea.se
SEB, www.seb.se
Handelsbanken, www.handelsbanken.se
Swedbank, www.swedbank.se
Swedish Bankers' Association, www.swedishbankers.se

H.6. ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Stockholm International Fairs, www.stockholmsmassan.se
Swedish Exhibition & Congress Centre, www.svenskamassan.se
Elmia, www.elmia.se

H.7. ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Grand Hotel Stockholm, www.grandhotel.se
Radisson SAS Strand Hotel, www.radissonblu.com
Scandic Continental Hotel Stockholm, www.scandichotels.com
Sheraton Stockholm Hotel, www.sheratonstockholm.com
Hilton Stockholm Slussen Hotel, www.hilton.com

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Stockholm International Fairs
Mässvägen 1, Älvsjö
S-125 80 Stockholm
E-mail: info@stockholmsmassan.se
Website: www.stockholmsmassan.se

Svenska Mässan - The Swedish Exhibition & Congress Centre
Box 5222, 40224 Gothenburg
E-mail: infomaster@svenskamassan.se
Website: www.svenskamassan.se

Kistamässan
Arne Beurlings Torg 5
Box 1128, 164 22 Kista
E-mail: info@artexis.se
Website: www.kistamassan.se

Elmia AB
Elmiavägen 11
SE-554 54 Jönköping

E-mail: stefan.carlsson@elmia.se
Website: www.elmia.se

Malmömässan
Mässgatan 6
215 32 Malmö
E-mail: info@malmomassan.se
Website: www.malmomassan.se

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ : ΚΛΑΔΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ

APERITIFMAG
(Τρόφιμα και Ποτά)
Email : info@spearproduction.se
Website : <http://www.aperitifmag.se>
Address: Stenslingan 1, 18238 Danderyd

ALLT OM MAT – ALLT OM VIN
(Τρόφιμα και Ποτά)
E-mail: red@aom.bonnier.se
Website: <http://alltommat.se>
<http://alltommat.se/allt-om-vin/>
Address : S- 105 44 Stockholm
Visting adress: Sveavägen 53, Stockholm

BUTIKSTRENDER
(Τρόφιμα και Ποτά)
E-mail: info@butikstrender.se
Website: <http://www.butikstrender.se/>
Address : Ankdammsgatan 35, 14167,
Solna

VÄRLDENS VINER
(Τρόφιμα και Ποτά)
E-mail: info@tastynews.se
Website: <http://varldensviner.se/>
Post Address: Nyvägen 55, 138 34 Älta
Besöksadress:Stora Gungans väg 2
122 62 Enskede

LIVETS GODA
(Gourmet)
E-mail: info@livetsgoda.se
Fax: 08-33 74 11
Adress: Box 4152, 131 04 Nacka
Vikdalsvägen 50, Nacka Strand

HABIT – FASHIONET

(Ενδύματα και μόδα)
E-mail: habitred@mentoronline.se
Website: <http://www.habit.se>
ADDRESS: Tryffelslingan 10
Box 72001,181 72 Lidingo